

C Kontraksbestemmelser NS 8405:2008

C1 Almannelige kontraksbestemmelser

Som almannelige kontraksbestemmelser gjelder NS 8405:2008 Norsk bygge- og anleggskontrakt.

C Kontraksbestemmelser NS 8405:2008**C2 Spesielle kontraksbestemmelser****Innhold**

1	Definisjoner (se NS 8405 pkt. 2)	6
2	Språkkrav	6
3	Opplysninger gitt i tilbudet	6
4	Bestemmelser om arbeidstakere	7
	4.1. Personell	7
	4.2. Lønns- og arbeidsvilkår	7
	4.3. Rapportering av utenlandsk virksomhet	8
	4.4. Språkkrav for arbeidstakere	9
	4.5. Sanksjoner ved brudd på bestemmelsene i 4.1, 4.2, 4.3 og 4.4	9
5	Lærlinger	10
	5.1. Krav til bruk av lærlinger	10
	5.2. Kompensasjon for bruk av lærlinger	11
6	Tillatelser, løyver og dispensasjoner	11
7	Midlertidige avtaler med grunneiere	12
8	Uttalelser til media	12
9	Registrering i datasystem	12
10	Byggemøter (se NS 8405 pkt. 7.1)	12
11	Oppstartmøte med tilhørende samhandlingsprosess	13
12	Samarbeidsmøter	14
13	Møter, faglige samlinger og kurs	15
14	Varsler og krav (se NS 8405 pkt. 8)	16
15	Sikkerhetsstillelse (se NS 8405 pkt. 9)	17
	15.1. Entreprenørens sikkerhetsstillelse	17
	15.2. Byggherrens sikkerhetsstillelse	17
16	Forsikring (se NS 8405 pkt. 10)	17
17	Kvalitetssikring (se NS 8405 pkt. 11)	17
	17.1. Generelle krav	17

17.2. Kvalitetsplan.....	18
17.3. Dokumentasjon og rapportering	19
17.3.1 Generelle bestemmelser.....	19
17.3.2 Sjekklistene	22
17.3.3 Avviksmelding	22
17.4. Sanksjoner knyttet til mangelfull kvalitetsrapportering	22
17.5. Arbeider med bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner	23
17.5.1 Kvalitetssystem.....	23
17.5.2 Spesielle kompetansekrav	23
17.6. Bestemmelser for asfaltarbeider	24
17.6.1 Krav til dokumentasjon	24
17.6.1.1 Frister for dokumentasjon.....	24
17.6.1.2 Massereseppter (arbeidsresepter)	25
17.6.2 Etterkontroll.....	26
17.6.3 Regler ved mangler og avvik.....	26
17.6.3.1 Generelt	26
17.6.3.2 Trekk for kvalitetsavvik	26
17.7. Bestemmelser for elektroarbeider – Elektriske anlegg.....	30
17.7.1 Elektriske lavspenningsinstallasjoner.....	30
17.7.2 Fordelinger	30
17.7.3 Ekomanlegg.....	30
17.7.4 Maskiner	30
18 Bruk av underentreprenør (se NS 8405 pkt. 15)	30
19 Påslag for byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av andre	32
 entrepriser (se NS 8405 pkt. 16.3 og 16.4)	32
20 Spesielle krav i fremdriftsplanen (se NS 8405, pkt. 18)	32
21 Byggherrens ytelser	34
21.1. Grunnforhold (se NS 8405, pkt. 19.3).....	34
21.2. Tidspunkt for byggherrens ytelser (se NS 8405, pkt. 20).....	35
22 Tidligere ferdigstillelse eller overskridelse av ferdigstillelsesfristen (se NS 8405, pkt. 24, 32 og 34)	35

23	Forsering (se NS 8405 pkt. 24.8)	35
24	Regulering av tidsfrister for tunnelarbeider	35
25	Priser (se NS 8405 pkt. 27)	35
	25.1. Generelle bestemmelser.....	35
	25.2. Prisregulering (se NS 8405, pkt. 27.1)	36
26	Fremdriftsbetaling og fakturering (se NS 8405 pkt. 28 og 29)	37
	26.1. Fremdriftsbetaling	37
	26.2. Fakturering	37
27	Regningsarbeider (se NS 8405 pkt. 31)	39
28	Sluttoppgjør (se NS 8405, pkt. 33)	40
29	Tvister (se NS 8405 pkt. 43)	41
	29.1. Minnelige løsninger.....	41
	29.2. Tvisteløsning	41
	29.3. Parter i tvister	42
30	Helse, miljø og sikkerhet (HMS) - generelt	42
31	Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø	42
	31.1. Plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, risikovurdering og SHA-plan.....	43
	31.2. HMS-kort.....	43
	31.3. Føring av oversiktsliste.....	44
	31.4. Hovedbedrift og samordningsansvar	45
	31.5. Besøkende til anleggsområdet.....	45
	31.6. Opplæring og kompetanse	46
	31.7. Arbeidstid	46
	31.8. Arbeidsvarsling.....	47
	31.9. Personlig verneutstyr og vernetøy	47
	31.10.Kjemiske produkter	48
	31.11.Sikring av arbeidsstedet.....	48
	31.12.Orden og renhold	48
	31.13.Vernerunder	49
	31.14.Merking og kontrollrutiner	49
	31.15.Kompetansekrav for ledebilssjåfører og trafikkdirigenter.....	49

31.16. Spesielle krav knyttet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø	50
32 Ytre miljø	50
32.1. Oppfølging av ytre miljø i kvalitetsplanen	50
32.2. Hensyn til omgivelsene	51
32.3. Tømmer og treprodukter.....	51
32.4. Avfallshåndtering	51
32.5. Kontraksarbeidenes klimagassutslipp	52
32.5.1 Generelt	52
32.5.2 Miljødeklarasjon. Environmental Product Declaration (EPD).....	52
32.5.3 Entreprenørens klimagassbudsjett, -regnskap, avvik, rapportering, mv.....	53
32.6. Krav til anleggsmaskiner i tunnel.....	54
32.7. Kjøretøy og maskiner	54
32.8. Spesielle krav knyttet til ytre miljø	54
33 Fellesbestemmelser for SHA og YM	55
33.1. Beredskapsplan og øvelser	55
33.2. Rapportering og oppfølging av uønskede hendelser	56
33.3. Undersøkelse av dødsulykker og hendelser med stort risikopotensiale	59
33.4. Byggherrens sanksjonsrett.....	60
34 Forbedringer og utviklingsarbeider	60
35 Sprengningsarbeider	61
35.1. Transport av sprengstoff.....	61
35.2. Sprengningsplaner	61
35.3. Salveplaner	61
35.4. Bergsprengningsleder	61
35.5. Bergsprenger.....	62
35.6. Arbeid hvor det er mulighet for å påtreffe sprengstoff fra tidligere entrepriser. 62	
35.7. Oppstartsmøter ved sprengningsarbeid	62
36 Andre bestemmelser	62
36.1 Riggplass	62
36.2 Tilknytninger til offentlig nett, elkraft, mm	64
36.3 Kontor og laboratorium for byggherren	64

36.4	Sanksjoner knyttet til mangelfull rapportering.....	64
36.5	Arbeidstegninger og beregninger utført av entreprenør	65
36.6	Massedisponeringsplan.....	66
36.7	Stikningsdata	66
36.8	Forurensning fra entreprenørens egne arbeidere	67
36.9	Ferie på anlegget.....	67
36.10	Byggherrens bruk av droner	67
36.11	Tilkomst fra båt/sjø.....	68
36.12	Tiltak i forbindelse med transport på eksisterende vegnett	68
36.13	Presisering angående underentreprenører.....	68
36.14	Frister ifm arbeidstegninger/modeller for bruer	68
37	CoVid-19 og krigen i Ukraina	68
37.1	Rapportering	68
37.2	Partenes krav på fristforlengelse på grunn av CoVid-19 og/eller konsekvenser av krigen i Ukraina (se NS 8405 pkt. 24.3)	69
37.3	Vederlagsjustering som skyldes CoVid-19 og/eller konsekvenser av krigen i Ukraina (se NS 8405 pkt. 25)	69

1 Definisjoner (se NS 8405 pkt. 2)

Kontraktssum.

Kontraktssum defineres eksklusive merverdiavgift og eksklusive priser for mannskap og maskiner (jf. E4 pkt. 1, 2 og 3).

2 Språkkrav

Kontraktens språk er norsk. All formell kommunikasjon under gjennomføringen av kontrakten skal skje på norsk.

3 Opplysninger gitt i tilbudet

Opplysninger gitt av entreprenøren i tilbudet, og som er grunnlag for byggherrens vurdering av kvalifikasjoner og av tilbudet iht. fastsatte tildelingskriterier er forpliktende for entreprenøren. Videre legges entreprenørens opplysninger iht. fastsatte tildelingskriterier til grunn som premisser for utførelsen.

Dette innebærer bl.a. at i gjennomføringsfasen skal personer som er oppgitt eller personer med minst tilsvarende erfaring og kompetanse, ha de roller som fremgår av oversikt over tilbudte kvalifikasjoner.

Entreprenøren kan ikke uten oppdragsgiverens skriftlige samtykke skifte ut eller forflytte personell oppgitt i entreprenørens tilbud. Oppdragsgiver kan nekte samtykke dersom det foreligger saklig grunn.

Skifter entreprenør ut eller forflytter tilbudt personell til tross for at oppdragsgiver har saklig grunn til å nekte samtykke, skal entreprenøren betale en dagmulkt på kr 10 000 per dag. Dette gjelder ikke dersom forholdet rettes innen en rimelig frist fastsatt av oppdragsgiveren.

Samlet dagmulksansvar etter denne bestemmelse er begrenset til 10 % av kontraktssummen eksklusiv merverdiavgift. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Dersom oppdragsgiver ikke har saklig grunn til å nekte samtykke, plikter entreprenøren å erstatte tilbudt personell med personer med minimum tilsvarende erfaring og kompetanse som angitt i tilbudet.

4 Bestemmelser om arbeidstakere

4.1. Personell

Arbeidet skal utføres av entreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold. Deler av arbeidet kan utføres av underentreprenør, innleide arbeidstakere eller utsendte arbeidstakere. Arbeidskraften skal være lovlig.

Entreprenørens egne ansatte som inngår i oversiktslistene skal utføre minst 25 % av timeverkene i kontraksarbeidet regnet totalt i utførelsestiden. Som egne ansatte regnes ansatte hos kontraktspart som gitt i tilbud og avtaledokument. Der entreprenøren er et arbeidsfellesskap (leverandørgruppe) regnes kravet om 25 % av timeverkene samlet for deltakerne.

Person(er) med det daglige administrative ansvaret og gjennomføringsansvar for kontrakten skal være ansatt hos entreprenøren.

Entreprenøren skal til enhver tid kunne sannsynliggjøre at kontraktens krav med hensyn til arbeidstakere, vil bli ivaretatt.

Kravene til arbeidstaker gjelder også underentreprenør.

4.2. Lønns- og arbeidsvilkår

Entreprenøren skal sørge for at ansatte, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere i egen og eventuelle underentreprenørers og underleverandørers organisasjon, som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med denne bestemmelse. Bestemmelsen gjelder for arbeider som utføres i Norge.

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank. Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

På områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale skal entreprenøren ha lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med gjeldende forskrifter.

På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal entreprenøren ha lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Entreprenøren skal ha prosedyrer for, og gjennomføre nødvendige kontroller av underentreprenører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere. Entreprenøren skal dokumentere resultatet av kontrollene, og oversende dokumentasjonen til byggherren. På byggherrens forlangende skal entreprenøren gjennomføre nærmere spesifiserte kontroller av underentreprenører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere.

Byggherren har adgang til å føre tilsyn og kontroll med entreprenøren og skal til enhver tid gis adgang til innsyn i nødvendige dokumenter for å påse at kontraktens krav til lønns- og arbeidsvilkår er oppfylt. Herunder plikter entreprenøren på forespørsel å gi byggherren kopi av ansettelseskontrakter til de arbeidstakerne som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, deres lønns slipper, arbeidsplaner og timelister, samt dokumentasjon på ordnet innkvartering for dem. I tillegg kan byggherren kreve å få adgang til lokaler som benyttes til innkvartering av ansatte. Byggherrens rett til dokumentasjon og inspeksjon skal også gjelde overfor underentreprenører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere.

4.3. Rapportering av utenlandsk virksomhet

Entreprenøren skal snarest og senest 14 dager etter at arbeidet er påbegynt dokumentere overfor byggherren at skatteforvaltningslovens § 7-6 krav til rapportering av oppdragstakere er oppfylt. Opplysningene oversendes ligningsmyndighetene, med kopi til byggherren, på rapporteringsskjemaet RF 1199 fra Sentralskattekontoret for utenlandssaker. Ved endringer av opplysninger i skjema RF 1199 i løpet av kontraktstiden, skal entreprenøren sende inn oppdaterte opplysninger til Sentralskattekontoret, med kopi til byggherren.

For underentreprenører i alle ledd skal entreprenøren snarest og senest innen 14 dager etter at den aktuelle leveranse eller underentreprenørens arbeide er påbegynt, dokumentere overfor byggherren at skatteforvaltningslovens krav til rapportering av oppdrag og oppdragstakere er oppfylt. Opplysningene oversendes ligningsmyndighetene på den til enhver tid fastsatte rapporteringsmåte.

Entreprenøren forplikter seg til å holde byggherren skadesløs for ethvert krav eller annen sanksjon pålagt av ligningsmyndighetene og som er foranlediget av entreprenørens eller

noen av hans kontraksmedhjelperes brudd på noen bestemmelse gitt i skatteforvaltningsloven og tilhørende forskrifter.

Byggherren har rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen som følge av forhold nevnt under dette punkt, i henhold til bestemmelser for dette i NS 8405 pkt. 29.3 Byggherrens tilbakeholdsrett.

4.4. Språkkrav for arbeidstakere

Det kreves at minst en av arbeidstakerne på det enkelte arbeidslag kan kommunisere slik at vedkommende forstår og kan gjøre seg forstått på norsk i tillegg til eventuelle andre språk hos øvrige medarbeidere på arbeidslaget. Arbeidstakere som er avhengige av å direkte kommunisere med hverandre, skal kunne kommunisere med hverandre på et språk alle forstår.

Med arbeidslag forstås arbeidere som er organisert slik at de umiddelbart kan oppnå kommunikasjon med hverandre uten bruk av elektroniske eller andre kommunikasjons hjelpemidler. Språkkravet gjelder også for de som utfører arbeid alene på arbeidsstedet og for stedlig ledelse hos entreprenøren.

Alle som arbeider med trafikkdirigering, skal kunne kommunisere på norsk.

Alt HMS-arbeid, eksempelvis opplæring, vernerunde, informasjon og gjennomgåelse av risikovurdering og SJA skal foregå på et språk arbeidstakeren forstår.

4.5. Sanksjoner ved brudd på bestemmelsene i 4.1, 4.2, 4.3 og 4.4

Dersom kravet til andel timeverk utført av egne ansatte ikke er oppfylt ved overtakelse, reduseres vederlaget i sluttoppgjøret med 2,5 % av kontraktssummen, begrenset oppad til 25 mill. kroner eksklusive mva.

Byggherrens økonomiske krav knyttet til entreprenørens kontraksbrudd, gjelder også brudd på kontraksbestemmelser knyttet til:

- personell, jf. punkt 4.1
- ansatte og deres lønns- og arbeidsvilkår, jf. punkt 4.2
- rapportering i samsvar med skatteforvaltningsloven, jf. punkt 4.3
- språkkrav, jf. punkt 4.4
- brudd på andre HMS-krav i kontrakten

Dersom entreprenøren eller underentreprenører ikke etterlever nevnte bestemmelser kan byggherren iverksette følgende tiltak:

1. Fastsette kort frist for å bringe forholdet i samsvar med kontraksbestemmelsen. Dersom forholdet ikke er rettet innen fristen løper dagmulkt som er 1 promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn 10 000 kr pr. hverdag. Mulkten løper til forholdet er brakt i samsvar med kontraksbestemmelsen. Mulkt påløper for hver ulik kategori (punktene 4.1 - 4.4) kontraksbruddene er knyttet til. Entreprenøren er tilsvarende ansvarlig for sine underentreprenører hvor kontraksbrudd er konstatert.
2. Dersom fastsatt frist etter punkt 1 overskrides med mer enn 5 arbeidsdager kan byggherre i tillegg kreve at arbeidet omfattet av kontraksbruddet stanses inntil forholdet er i samsvar med kontraksbestemmelsen. Dersom byggherre anser kontraksbruddet som en sikkerhetsrisiko, kan arbeidet for berørte arbeidere kreves stanset umiddelbart.
3. Dersom fastsatt frist etter punkt 1 overskrides med mer enn 10 arbeidsdager kan byggherre heve kontrakten i den grad forholdet kan anses som vesentlig mislighold iht. NS 8405 pkt. 39.

5 Lærlinger

5.1. Krav til bruk av lærlinger

Denne bestemmelse gjelder for kontrakter med verdi på over 1,3 mill. kroner eksklusive mva. og med varighet over tre måneder.

Det kreves at entreprenøren er tilknyttet en lærlingordning og at lærlinger skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet.

Kravet kan oppfylles av entreprenør eller en eller flere av hans underentreprenører.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingordning i Norge eller tilsvarende ordning i annet EU- eller EØS-land.

Entreprenøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktarbeidet, dokumentere at kravene er oppfylt.

Ved avslutning av kontrakten skal det fremlegges oversikt over antall timer utført av lærlinger. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Kravet gjelder ikke dersom entreprenøren kan dokumentere reelle forsøk på å inngå lærekontrakt uten å lykkes. Tilsvarende gjelder dersom entreprenøren har inngått lærekontrakt, men på grunn av forhold som skyldes lærlingen ikke kan benytte vedkommende under kontraksarbeidene.

Byggherren vil gjennomføre nødvendig kontroll av om krav om bruk av lærlinger overholdes. Ved brudd på plikten skal entreprenøren rette forholdet innen den frist byggherren fastsetter. Der entreprenøren selv oppdager brudd på plikten, skal entreprenøren uten opphold opplyse byggherren om forholdene og rette forholdene innen den frist byggherren fastsetter.

Brudd på denne bestemmelsen som ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren, vil få konsekvenser for framtidig deltakelse i konkurranser for Møre og Romsdal fylkeskommune.

5.2. Kompensasjon for bruk av lærlinger

Ved bruk av lærlinger gis en kompensasjon på 50 kroner pr. time innenfor et antall timeverk for lærlinger på 7 % av totalt antall timeverk på kontrakten. Timeverk for underentreprenører inkluderes i regnskapet.

Timeverkene på kontrakten dokumenteres som timeverkene i Månedrapport-HMS (R19).

Timeverkene for lærlinger dokumenteres ved timelister for hver lærling.

For hver lærling skal det dokumenteres ved kopi av lærlingkontrakt at arbeidstakeren oppfyller krav i «Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa» § 4-1, eller tilsvarende for utenlandske lærlinger.

Kompensasjonen skal ikke prisreguleres og inngår ikke i kontraktssummen.

Kompensasjonen faktureres på egen faktura.

6 Tillatelser, løyver og dispensasjoner

Entreprenøren må selv sørge for å skaffe seg nødvendige tillatelser, løyver og dispensasjoner for de maskiner, personell og utstyr som skal brukes til utførelse av kontraktarbeidet.

7 Midlertidige avtaler med grunneiere

Hvis entreprenøren inngår midlertidige avtaler med grunneiere i tilknytning til gjennomføring av kontraktarbeidet, skal byggherren informeres med kopi av avtalen før den trer i kraft.

8 Uttalelser til media

Generelt skal det henvises til byggherren om forhold vedrørende kontraktarbeidet. Entreprenøren skal ikke uttale seg til media om slike forhold uten på forhånd å ha konferert med byggherren.

9 Registrering i datasystem

I forbindelse med oppfølgingen av kontraktarbeidet vil byggherre registrere entreprenøren med kontaktperson, adresse og telefonnummer i byggherrens eget elektroniske verktøy. Opplysninger om sine registrerte data, kan entreprenøren få ved henvendelse til byggherren. Disse opplysningene blir ikke utlevert til andre.

10 Byggemøter (se NS 8405 pkt. 7.1)

Byggemøter holdes vanligvis hver 14. dag under ledelse av byggherren. Byggherren fører referat fra byggemøter. Referat sendes til partenes representanter innen 5 hverdager etter møtet.

Faste punkter på agendaen skal være:

- SHA
- YM
- Kvalitet
- Tekniske avklaringer
- Byggherrens leveranser
- Fremdrift
- Ressurser
- Økonomi (behandles også i eget møte)
- Endringer (behandles også i eget møte)
- Status vedrørende CoVid-19
- Status vedrørende krigen i Ukraina
- Andre saker

Representantene for partene og relevant nøkkelpersonell skal stille i byggemøtene. Dette gjelder også representanter fra leverandørens sentrale kontraksmedhjelpere. Partene er for øvrig forpliktet til å stille med relevant fagpersonell.

Byggemøtene holdes på byggherrens kontor.

11 Oppstartmøte med tilhørende samhandlingsprosess

Samhandling skal gjennomføres før kontraksarbeidet igangsettes. Partene skal sette av tilstrekkelig tid til dette. Agenda for samhandlingsmøte skal avklares og avtales i oppstartsmøte. Samhandlingen skal som minimum omfatte:

- 1) Personer, roller, samarbeid
 - a. Bli kjent
 - b. Samhandling som grunnlag for samarbeid i gjennomføringsfasen
 - c. Møtestruktur
 - d. Roller, ansvar og fullmakter
 - e. Kommunikasjon
 - f. Avklare behov for ytterligere samhandling for enkelte og spesielle arbeidsoperasjoner

- 2) Gjennomgang av kontrakten
 - a. Gjennomgang av prosjektspesifikke forutsetninger og rammebetingelser, herunder CoVid-19 og krigen i Ukraina.
 - b. Gjennomgang av sentrale arbeidsoperasjoner i kontraksarbeidet
 - c. Gjennomgang av entreprenørens framdriftsplan
 - d. Entreprenøren presenterer sin kvalitetsplan

- 3) Helse, miljø og sikkerhet (SHA og YM)
 - a. Partenes ansvar
 - b. Kontroll og oppfølging
 - c. Hvordan unngå ulykker og andre uønskede hendelser? Kan partene hjelpe hverandre?

- 4) Håndtering av tvister
 - a. Gjennomgang av kontraktens tvisteløsningsmekanismer – kontraktens bestemmelser kapittel C2, pkt. 12 Samarbeidsmøter
 - b. Hvordan håndtere tvister av mellommenneskelig art
 - c. Rutiner for varsler og svar – håndtering som ikke bidrar til at uenighet eskaleres
 - d. Målsetting er at kun prinsippaker skal komme til rettsvesenet

Dette skal gjennomføres uten at fordeling av ansvar og risiko i kontrakten endres i forhold til konkurransegrunnlaget.

Underentreprenører som det er inngått avtale med når samhandlingsprosessen gjennomføres, skal delta i denne.

Entreprenøren må i forbindelse med samhandlingen påregne deltakelse på separate møter med andre entreprenører i området i den grad arbeider må koordineres.

For å dokumentere partenes enighet om gode og tjenlige rutiner for gjennomføring av kontraksarbeidene, utarbeides det en skriftlig oppsummering som undertegnes av partene ved avslutning av samhandlingsprosessen. Samhandlingsdokumentet skal forankres i første byggemøte og senere være tema på samtlige byggemøter. Dokumentet suppleres og oppdateres ved behov etter at arbeidene er igangsatt.

Dokumentet skal forelegges og aksepteres av senere valgte underentreprenører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere som forutsetning for deres engasjement i gjennomføringen av kontraksarbeidene.

For denne kontrakten er det avsatt 2 uker til samhandling regnet fra underskriving av kontrakten. Når partene er enige om det, kan samhandlingen avsluttes tidligere og kontraksarbeidet startes. Tilsvarende kan partene bli enige om at samhandlingen forlenges.

Ved enighet mellom partene om forlengelse av samhandlingen, må det samtidig avklares om dette gir grunnlag for å avtale nye delfrister og ferdigstillelsesfrist.

Tidsbruk til denne fasen avregnes etter timepriser gitt i kapittel E4. Avregningen gjøres etter medgått tid fra møtestart på morgenen til avslutning av siste møte samme dag. Omforent timeforbruk til møteforberedelse honoreres etter de samme timesatser. Kostnader etter statens satser til nattillegg, diett og reiseutlegg dekkes av byggherren. Kostnader til tidsbruk for reiser dekkes av den enkelte deltaker. Dette faktureres på egen faktura, og regnes ikke som endring.

Samhandlingen skal som hovedregel ledes av en prosjektuavhengig prosessleder.

12 Samarbeidsmøter

For kontrakter med varighet mer enn 1 år skal det holdes samarbeidsmøte hver 3. måned det første året. I tillegg skal det holdes samarbeidsmøte når en av partene ber om slikt møte. Første møte skal holdes innen en måned etter at samhandlingen i tidligfase er avsluttet og kontraksarbeidet igangsatt. CoVid-19 og krigen i Ukraina skal være fast tema på alle møtene.

Samarbeidsmøtene skal benyttes til planlegging og gjennomgang av hvordan samarbeidet mellom partene skal skje. Møtene skal sikre at partene når sine felles målsetninger, og at kontraktens krav oppfylles både hva gjelder kvalitet, fremdrift og økonomi.

Et sentralt tema i samarbeidsmøtene skal være gjennomgang av det som er nedfelt i samhandlingsdokumentet og de forhold som er avtalt og omforent. Ev. bekymringer knyttet til samarbeidsforhold og mulige tvister under utvikling skal også frembringes, protokolleres og tiltak skal drøftes og eventuelt iverksettes. Hvis forholdet mellom partene fungerer godt uten spesielle bekymringer knyttet til samarbeidsforhold, mulige tvister etc., kan hyppigheten av samarbeidsmøtene tas opp til vurdering etter det første året. Hyppigheten kan imidlertid ikke reduseres til mindre enn 2 møter pr. år.

I samarbeidsmøtene skal alltid representant(er) fra byggherrens og entreprenørens ledelse delta, i tillegg til partenes stedlige prosjektledelse. Underentreprenører som er engasjert ved tidspunkt for samarbeidsmøter, kan delta på møtet - eller deler av møtet - hvor dette er hensiktsmessig. Når en av partene vil nekte underentreprenør deltakelse på deler av et samarbeidsmøte, skal dette være saklig begrunnet.

Samarbeidsmøtene skal inneholde en evalueringsprosess hvor partene evaluerer hverandre basert på en skriftlig rapport. Hvilke temaer som anses relevant for den aktuelle kontrakt og hva som kreves belyst i den skriftlige rapporten, skal avklares i samhandlingen før byggestart og inngå i samhandlingsdokumentet. Status knyttet til samarbeidsforhold og ev. forslag til forbedringer skal alltid være tema i samarbeidsmøtet.

Evalueringen kan legges til grunn for vurdering av entreprenøren i senere oppdrag for Møre og Romsdal fylkeskommune og andre statlige oppdragsgivere.

13 Møter, faglige samlinger og kurs

Entreprenøren skal gjennomføre og delta på faglige møter og kurs som bestemt i kontrakten.

I tillegg kan entreprenør og byggherre i samarbeid arrangere faglige samlinger.

Er ikke annet avtalt, dekker entreprenøren alle egne kostnader ved deltagelse på kurs, møter og samlinger.

Økonomimøter

Møter for å diskutere konkrete økonomisaker, som krav og endringsordrer. Møtene vil også bli brukt til mer detaljert overordnet gjennomgang av økonomi, hvis en ikke får tid til det i byggemøtene.

Oppstartsmøter

Det skal holdes oppstartsmøter i god tid før oppstart av store arbeidsoperasjoner, som pelearbeider, betongarbeider, vegarbeider etc.

Leveransemøte for arbeidstegninger/modell

Møtet holdes hver 3. uke. Entreprenør orienterer om hvilke modell/tegninger som er tenkt brukt fremover. Møtet holdes for å avtale eventuelle revisjoner eller suppleringer av modell/tegninger og hvem som har ansvar for å utarbeide modell/tegninger. Entreprenør skal gå gjennom modell/tegningene internt før møtet. Det kan være aktuelt med flere møter, inndelt i fagområde. Møtefrekvens kan endres av byggherren.

Alle møtene i opplistingen over skal holdes på byggherrens kontor.

Listen over møter er ikke uttømmende, og temaet vil også bli tatt opp i samhandlingsperioden.

14 Varsler og krav (se NS 8405 pkt. 8)

Varsel og krav iht. NS 8405 21.1 og kapittel IV skal gis på byggherrens fastsatte skjemaer.

Følgende skjema skal benyttes:

- «Avklaring for NS 8405» Teknisk avklaring og avklaringer om svikt i byggherrens medvirkning i NS 8405 pkt. 21.1.
- «Krav om endringsordre (KOE) for NS 8405»
 - 23.2 Entreprenørens varslingsplikt,
 - 24.4 Varsel om fristforlengelse,
 - 24.6 Spesifisering av kravet på fristforlengelse,
 - 24.8 Forsering ved uberettiget avslag,
 - 25.3 Entreprenørens varsel om vederlagsjustering,
 - 25.7.3 Varsel om justering av enhetspriser,
 - 25.8.1 Regningsarbeider – varsler
- «Endringsordre (EO) for NS 8405»
 - 22.3 Endringsordre

Varsel og krav anses først som fremsatt når angitt skjema er benyttet.

15 Sikkerhetsstillelse (se NS 8405 pkt. 9)

15.1. Entreprenørens sikkerhetsstillelse

Entreprenøren skal for egen regning stille sikkerhet for sine kontraksforpliktelser, herunder forsinkelsesrenter og inndrivelsesomkostninger ved mislighold. Entreprenøren skal stille sikkerhet før kontraksarbeidene start og ikke senere enn 28 dager etter at kontrakt er inngått. Se for øvrig A3 pkt. 3.

Sikkerhet skal stilles av bank, forsikringsselskap eller annen kredittinstitusjon som godkjennes av byggherren. Sikkerhet stilles på Standard Norges Byggblankett 8405 B, Formular for entreprenørens sikkerhetsstillelse i utførelsestiden og i reklamasjonstiden.

Som sikkerhet aksepteres også garantibeløpet plassert på sperret konto til fordel for byggherren. Renter tilfaller entreprenøren.

For arbeidsfellesskap skal sikkerhet stilles på vegne av arbeidsfellesskapet, ikke de enkelte deltakende firmaer.

15.2. Byggherrens sikkerhetsstillelse

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

16 Forsikring (se NS 8405 pkt. 10)

Entreprenøren skal levere byggherren kopi av forsikringsbevis før kontraktarbeidene start og ikke senere enn 28 dager etter at kontrakt er inngått.

Byggherren skal oppdateres med kopi ved endringer og fornyelse av forsikringsbevis.

NS 8405 pkt. 10.4 gjelder ikke.

17 Kvalitetssikring (se NS 8405 pkt. 11)

17.1. Generelle krav

Entreprenøren skal utarbeide en kontraktspesifikk kvalitetsplan som beskriver prosesser, prosedyrer og tilhørende ressurser som skal anvendes av hvem og når for å oppfylle kravene i kontrakten. Entreprenøren skal overlevere kvalitetsplan til byggherren før kontraktarbeidene kan påbegynnes. Byggherren kan nekte oppstart av aktiviteter hvor ikke

tilstrekkelig arbeidsprosedyre eller arbeidsbeskrivelse foreligger, eller hvor entreprenøren ikke etterlever kontraktens krav til kvalitetssikring.

17.2. Kvalitetsplan

Kvalitetsplanen skal være så enkel og kortfattet som mulig og ikke være i strid med bestemmelsene i NS-ISO 9000-serien. Kvalitetsplanen skal vise entreprenørens systematiske ivaretagelse både av kvalitet og HMS. Kvalitetsplanen skal dekke alle arbeidsoperasjoner og minst inneholde følgende:

Organisasjonsplan	Organisasjonsplan skal gi oversikt over nøkkelpersoner på kontrakten samt kort stillingsbeskrivelse for lederfunksjonene, deres ansvar, og fullmakter og formelle kontaktlinjer.
Kontrollplan	<p>Kontrollplan skal omfatte prosesser for overvåking, måling, analyse og forbedring som er nødvendig for</p> <ul style="list-style-type: none">• å bevise overensstemmelse for produktet• å sørge for overensstemmelse for systemet for kvalitetssikring• kontinuerlig å forbedre virkningen av systemet for kvalitetssikring <p>Kontrollplan for arbeidene skal minimum vise prosess eller arbeidsoperasjon, kontraktmengde, prøveomfang, krav og toleranser og ansvarlig for kontrollen.</p> <p>Kontrollplanen skal videre inneholde rubrikker for kontrollresultat og godkjenning og utsjekking for de enkelte prosessene, henvisning til avviksmeldingsnummer samt merknader.</p>
Arbeidsprosedyrer	Arbeidsprosedyrer skal dokumentere at arbeidsoperasjonene er gjennomtenkt og planlagt slik at alle kvalitetskrav kan overholdes.
Avviksbehandling	Det skal etableres prosedyre for avviksbehandling. Avviksbehandlingen skal sikre kontinuerlig forbedring gjennom korrigerende og forebyggende tiltak, sikre overensstemmelse med krav og byggherrens aksept ved utbedring av avviket, samt dokumentere eventuelle endringer i forhold til planene.

Dokumentbehandling Entreprenøren skal ha et system for dokumentbehandling som sikrer at alle nødvendige opplysninger tilflyter rette vedkommende.

Det skal kunne kontrolleres og dokumenteres at det alltid arbeides etter gjeldende modeller, tegninger og dokumenter. Det skal kunne dokumenteres at det alltid arbeides etter gjeldende stiknings- og maskinstyringsdata, modeller, tegninger og dokumenter.

17.3. Dokumentasjon og rapportering

17.3.1 Generelle bestemmelser

Dokumentasjon på at kontraktens kvalitetskrav er oppfylt, skal leveres byggherren fortløpende. Eventuelle avvik skal tydelig fremgå av entreprenørens kvalitetsdokumentasjon.

For hver kalendermåned skal entreprenøren levere en statusrapport. Denne skal som et minimum redegjøre for fremdriftsmessig status iht. gjeldende fremdriftsplan. Dette gjelder også økonomisk og kvalitetsmessig status samt en redegjørelse for HMS og ytre miljø.

Statusrapporten skal inneholde samleskjema på utført material- og massekontroll, geometrisk kontroll, og «som utført» -målinger.

Månedsrapporten skal oversendes senest 3 dager etter «cut off» dagen. Dvs. ikke senere enn påfølgende onsdag kl. 12:00. Entreprenøren skal legge elektronisk versjon på eRoom. Rapportens periode gjelder fram til siste søndag hver måned og skal være sammenfallende med avdragsnotaen. Entreprenørens månedlige rapportering fritar ikke entreprenøren fra kontraktens varslingsregler.

Månedsrapporten skal minimum inneholde:

- 1) Sammendrag (hovedsaker i rapporten)
- 2) Status organisering, bemanning og maskinressurser – herunder underentreprenører
 - Lærlingeandel og informasjon om lærlinger
 - Gjennomført kontroll av lønns- og arbeidsvilkår
 - Oversikt over arbeidede timer (timeverk) totalt, og inndelt for hvert arbeidsområde
 - Bemanningsplaner og histogrammer som viser faktisk mot opprinnelig planlagt
 - Maskinoversikt og histogram som viser faktiske maskintimer mot opprinnelig planlagt
 - Underentreprenører
- 3) Status SHA og ytre miljø
 - Uforutsette hendelser

- Risikoarbeider som skal utføres de neste åtte uker, herunder status for risikovurderinger og planlagte tiltak
 - Klimagassutslipp
 - Oversikt over hendelser i forhold til observasjoner
- 4) Status kvalitet
- Oversikt over entreprenørens kvalitetssystem, med register over antall avvik, tekniske avklaringer (TA), prøveresultater fra betongprøving, komprimeringskontroller, sprengningsrapporter osv
 - Utførelse
 - Dokumentasjon
- 5) Status fremdrift
- Utførte arbeider, herunder utførte mengder.
 - Oppsummering av ferdigstilte aktiviteter siste periode.
 - Detaljert fremdriftsplan for arbeid neste måned (hvis ikke annet er avtalt)
 - Oppnådd fremdrift holdt opp mot gjeldende plan og kritisk linje
 - Prosent ferdig skal vises pr aktivitet i alle planleggingsnivåer som entreprenøren benytter. Det skal videre vises for kontrakten totalt og for naturlige deler av kontrakten.
 - Oppdatert overordnet fremdriftsplan.
 - Dersom reell fremdrift avviker fra planlagt skal entreprenøren redegjøre for årsak, eventuelle konsekvenser, og hvilke tiltak som vil iverksettes.
- 6) Status avvik fra kontraktens krav
- Oversikt over innmeldte avvik, status på avviksbehandling
 - Endringsordre register. Status med oversikt over utstedte endringsordrer, samt evt tilleggskrav entreprenøren mener seg berettiget til (EOF/EA register)
- 7) Status eventuelle risikoforhold
- Kritiske elementer og/eller avklaringer
- 8) Status over avsluttede og ikke-avsluttede saker (kravoversikt)
- 9) Bilder og annen dokumentasjon
- Status på endelig dokumentasjon (som bygget og FDV)
 - Fotografier av byggeaktiviteter
- 10) CoVid-19
- Risikovurdering og SHA-tiltak
 - Eventuell påvirkning på fremdrift, kostnader, ressurstilgang og kvalitet i gjennomføringen av kontraksarbeidene
- 11) Krigen i Ukraina
- Eventuell påvirkning på fremdrift, kostnader, ressurstilgang og kvalitet i gjennomføringen av kontraksarbeidene

Innmålinger og registreringer

Innmålinger og registreringer utføres i henhold til håndbok V770 kapittel 20 samt håndbok R761 og R762 Prosesskoden

Innmålingsdata som dokumenterer kvalitet på utførelsen, utførte mengder samt avvik eller endringer i forhold til prosjekterte løsninger skal fortløpende sammenstilles med prosjekterte modeller og presenteres i programvare/web-løsning. Byggherren skal kunne se på eller laste ned dokumentasjonen ved behov.

Som utført-dokumentasjon

Entreprenør skal levere «som utført» -dokumentasjon i henhold til teknisk beskrivelse, prosess 11.3 Innmåling og 11.5 Sluttdokumentasjon.

Kvalitetskrav

Dokumentasjonen skal utarbeides og leveres i henhold til kvalitetskrav gitt i Statens vegvesens håndbøker og andre styrende dokumenter det refereres til i kontrakten.

Dataformat

Dokumentasjonen skal leveres Møre og Romsdal fylkeskommune på digital form. Dokumentasjonen leveres på programvarens originalformat (det vil si det dataformatet som programvaren normalt lagrer data på), og på et åpent, standardisert format. Se håndbok V770 Modellgrunnlag.

Koordinatreferansesystem

Prosjektet geometri, registrert (innmålt) geometri og annen stedfestet (koordinatbestemt) dokumentasjon, skal leveres i prosjektets vedtatte koordinatreferansesystem, se håndbok V770 Modellgrunnlag. Prosjektets vedtatte koordinatreferansesystem finnes i kontraktens kapittel D.

Organisering av objekter i 3D-modeller

Objekter i modeller og innmålte objekter organiseres etter mal for objektkodeliste, som angitt i håndbok V770 Modellgrunnlag.

Katalogstruktur

Ved levering av data i katalogstruktur benyttes «Mal for katalogstruktur», som angitt i håndbok V770 Modellgrunnlag.

Filnavn

Datafiler skal navngis etter regler i håndbok V770 Modellgrunnlag.

Opplysninger om dokumentasjonen

All dokumentasjon skal ha opplysninger (metadata) som identifiserer hvilket prosjekt den tilhører, hvem som har utarbeidet den med mer, som angitt i håndbok V770 Modellgrunnlag.

Dokumentasjonstyper

Se håndbok V770 Modellgrunnlag kapittel 2.2 for definisjon av dokumentasjonstyper som benyttes i vegprosjekter.

17.3.2 Sjekklist

Kvaliteten på utførelsen skal dokumenteres ved sjekklist. Entreprenøren utarbeider sjekklisten. Sjekklisten skal inneholde plass for kontrollsignatur og skal undertegnes av den person som har utført kvalitetssikringsarbeidet samt entreprenørens ansvarlige representant. Entreprenøren skal fremlegge kopi av sjekklist ved viktige milepæler, før videre arbeider kan startes. Kopi kan kreves oversendt byggherren fortløpende for alle arbeider.

Sjekklist skal utfylles med måleverdier og dokumentere krav gitt i kontrakten, samt inneholde verdiene i kravene i kontrakten.

17.3.3 Avviksmelding

Fastsatt skjema «Avviksmelding» skal brukes.

17.4.Sanksjoner knyttet til mangelfull kvalitetsrapportering

Sanksjoner knyttet til mangelfull kvalitetsrapportering.

Dersom entreprenørens dokumentasjon til byggherren er mangelfull, og entreprenøren ikke framskaffer den avtalte dokumentasjonen innen 14 dager etter å ha blitt gjort oppmerksom på forholdet, ilegges entreprenøren et trekk på 5 000 kroner per hverdag for hvert forhold inntil dokumentasjonen foreligger.

Entreprenøren ilegges et trekk på 10 000 kroner dersom byggherrens stikkprøvekontroll avdekker vesentlige avvik i utførelsen som forringer kvaliteten og som ikke er meldt inn til byggherren innen 2 dager etter at avviket inntraff, på tross av at entreprenøren visste om eller burde ha visst om avviket.

Dersom entreprenøren ikke har levert forhåndsavtalt dokumentasjon, kan byggherre stanse påfølgende arbeider inntil dokumentasjon er forelagt. Entreprenør ilegges i tillegg en mulkt på 3000 kroner per hverdag inntil forholdet er brakt i orden.

Sanksjon i form av trekk er ikke begrensende for byggherrens håndtering av mangler i henhold til NS 8405.

17.5. Arbeider med bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner

17.4.1 Kvalitetssystem

For bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner skal den del av entreprenørens organisasjon som har ansvar for disse arbeidene ha et kvalitetssystem som er i samsvar med kravene i NS-EN ISO 9001:2015 «Ledelsessystemer for kvalitet - Krav».

Kvalitetssystemet med tilhørende planer skal være innført i organisasjonen ved kontraktarbeidens start. Systemet skal omfatte alle bruarbeider med tilhørende produkter som entreprenøren har ansvar for.

17.4.2 Spesielle kompetansekrav

Kravene gjelder arbeider med bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner som portaler, støttemurer, kulverter, mv. og kommer i tillegg til øvrige kompetansekrav som stilles for utførelse av de aktuelle arbeidene. Kompetansekrav utover forskrifter er bl.a. nedfelt i relevante standarder, ev. med nasjonale tillegg.

Konstruksjoner i grunnen (peler, støttevegger, etc).

Arbeider for konstruksjoner i grunnen skal ha en faglig leder med nødvendige teoretiske kunnskaper og praktisk erfaring i de aktuelle arbeider og problemstillinger som kjennetegner norske grunnforhold. En arbeidsleder (bas) med tilsvarende kompetanse skal kontinuerlig følge arbeidene på byggeplass, og sørge for at kvalitetssikring og dokumentasjon blir gjennomført. Riggfører/boreoperatør skal ha nødvendig kompetanse og erfaring for utførelse av arbeidene. Dokumentasjon av kompetanse (CV) for ovennevnte nøkkelpersonell skal forelegges byggherren før arbeidene starter.

Kompetansekrav stilles for bergforankringsleder og for bergforankringsformann i henhold til NS-EN 1537, kapittel 1.7 og Norsk betongforenings publikasjon 14.

Bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner.

Personell som arbeider i tau skal være sertifisert til arbeidet som skal utføres i henhold til NS 9600, arbeid i tau. Dykkere skal ha dykkerbevis klasse A.

Stålkonstruksjonsarbeidere skal ha bestått fagprøve. Ikke utlærte stålkonstruksjonsarbeidere som utfører arbeid på stålkonstruksjoner, skal stå under direkte tilsyn av kvalifisert personell.

Alt sveisearbeid skal ledes av sveisekoordinator med tilfredsstillende kvalifikasjoner og som har erfaring med sveiseoperasjoner de skal overvåke, som angitt i NS-EN ISO 14731 og tabell 14 og 15 i NS-EN 1090-2. Bare sveisere som kan fremlegge gyldig sveisesertifikat etter NS-EN ISO 9606-1 kan delta i sveisearbeidet. Sveiseoperatører skal være godkjent i henhold til NS-EN ISO 14732. Det kreves godkjenning for posisjoner som det aktuelle arbeidet krever.

Personell som utfører sveiseinspeksjon, skal være kvalifisert etter NS 477 eller tilsvarende anerkjent norm.

Personell som utfører ikke-destruktiv kontroll, skal være sertifisert i henhold til NS-EN ISO 9712 eller tilsvarende. Sertifiseringsnivå er avhengig av arbeidet som skal utføres, men skal være i nivå II for operatører og nivå III for personell som utarbeider prosedyrer og som har et overordnet ansvar for kontrollarbeidet.

Alt personell som utfører overflatebehandling skal ha «Fagbrev for maskin- og industrimaler» eller kunne dokumentere tilsvarende kompetanse.

Personer som er ansvarlige for inspeksjon av overflatebehandling skal være sertifisert som FROSIO inspektør nivå III, NACE overflatebehandlingsinspektør nivå III eller ICorr inspektør nivå III.

17.6. Bestemmelser for asfaltarbeider

17.5.1 Krav til dokumentasjon

17.1.1.1 Frister for dokumentasjon

Prøvningsfrekvens for sammensetning av ferdig asfalt skal være kode Y som angitt i Tillegg A i NS-EN 13108-21.

Følgende dokumentasjon skal være overlevert byggherren minst 2 uker før start på asfaltering:

- Kvalitet på tilslagsmaterialer inklusive filler (CE-merking, ytelseserklæring, dokumentasjon av spesielle krav etc.)
- Masseresept (arbeidsresept)
- Typeprøvningsrapport
- Egenskaper til PMB samt dokumentasjon på at deformasjonsegenskapene er forbedret ved modifisering av bindemiddelet og er tilfredsstillende for aktuell bruk.

Lagringsstabilitet på PMB skal dokumenteres fortløpende.

Produksjonsanleggets samsvarsnivå - OCL (Operating Compliance Level) skal dokumenteres fortløpende, minst hver gang OCL endres.

Leggerapport skal inneholde informasjonen som etterspørres i skjema angitt i Teknologirapport 2505. Leggerapportene skal overleveres daglig mens asfaltarbeider pågår og senest 1 uke etter at det aktuelle asfaltarbeidet er ferdig.

Asfaltens massesammensetning skal dokumenteres fortløpende iht. Teknologirapport 2505 kapittel 2.4, og være byggherren i hende senest 3 uker etter at det aktuelle asfaltarbeidet er avsluttet.

All øvrig dokumentasjon i henhold til Teknologirapport 2505 skal være byggherren i hende innen 4 uker etter at det aktuelle asfaltarbeidet er avsluttet.

17.1.1.2 Masseresepter (arbeidsresepter)

Masseresepter (arbeidsresepter) skal angis på vegvesenets standardiserte skjema og inneholde alle opplysninger som er krevd for de aktuelle massetypene, i henhold til håndbok N200 og Statens vegvesens rapport nr. 670. Resepten skal inneholde informasjon om massens fullstendige betegnelse, nummeret på produksjonskontrollsertifikatet, samt de to siste sifre i årstall for sertifikatets utstedelse.

For slitelag og bindelag skal toleransegrenser for korngraderingen for en enkeltprøve i henhold til Statens vegvesens rapport nr. 670, tegnes inn på massereseptene.

Entreprenøren kan benytte en framstillingsmåte med bruk av skummet bitumen som muliggjør lavere produksjonstemperatur. Entreprenøren må orientere byggherren om sitt valg. Nærmere avtale gjøres i byggemøte. Byggherren kan på saklig grunn si nei til asfalt produsert etter denne metoden.

Polymermodifisert bitumen, PMB

For modifiseringer ved tilsetning i kontinuerlige prosesser som forhindrer separat kontroll av bindemiddelet, skal forbedring av deformasjonsegenskapene dokumenteres med egnet prøvingsmetode for asfaltmassen i et prøveprogram som strekker seg over hele perioden for asfaltlegging i kontrakten.

Bindemiddelets egenskaper dokumenteres iht. metodene i tabell 651.3 i håndbok N200 med penetrasjon, mykningspunkt, kraftduktilitet, elastisk tilbakegang og lagringsstabilitet. Denne dokumentasjonen skal ikke være eldre enn ett år.

Entreprenøren skal dokumentere at alt bindemiddel oppfyller kravet til lagringsstabilitet ved prøving av hver 200 tonn produsert PMB minst en gang pr. måned. Disse prøveresultatene skal fortløpende oversendes til byggherren. Entreprenøren skal i tillegg yte bistand til å ta ut stikkprøver av bindemiddel når byggherren finner dette nødvendig.

17.5.2 Etterkontroll

Byggherren kan iverksette etterkontroll ved mistanke om at kvalitetskrav til asfalten ikke er oppfylt. Regler for etterkontroll er gitt i Teknologirapport 2505.

Dersom det avdekkes avvik i forbindelse med etterkontrollen belastes entreprenøren alle kostnader knyttet til denne. I motsatt fall belastes kostnadene byggherren. Dersom det på noen kontrollstrekninger avdekkes avvik mens andre ikke har avvik, deles kostnadene mellom entreprenøren og byggherren etter andelen kontrollstrekninger med og uten avvik.

17.5.3 Regler ved mangler og avvik

17.5.3.1 Generelt

Trekk i form av sanksjon er ikke begrensende for byggherrens håndtering av mangler i henhold til NS 8405 punkt 36.

17.5.3.2 Trekk for kvalitetsavvik

Generelt

For avvik fra krav til korngradering, bindemiddeleinnhold og hulrom gjelder bestemmelsene om trekk i oppgjøret i dette kapittel som en presisering av NS 8405 punkt 36.4.

Trekk baseres i hovedregelen på etterkontroll beskrevet i Teknologirapport 2505, hvor kontrollenheten angitt i tabell 4.2 rettes til 600 m². Bestemmelsen gjelder alle bituminøse lag. Trekk gis for hvert lag. For lag som bygget opp med flere utlegginger gis trekk

enkeltvis for utleggingene og forholdsmessig etter hvor stor gjennomsnittets andel av den totale lagtykkelsen utleggingen utgjør.

Trekk regnes ut i prosent av fakturert beløp for prosessen inkludert avgifter. Beregningen gjøres etter følgende formel:

$$\text{TRB} = (\text{TP}/100) \cdot \text{TFBL} \cdot \text{TF}$$

hvor

TRB = trekkbeløp (kr)

TP = trekkprosent, se tabeller under for hver parameter

TFBL = fakturert beløp inklusive avgifter for prosessen

TF = trekkfaktor, areal med trekk dividert med totalt areal representert ved fakturert beløp for prosessen

Areal med trekk er normalt 600 m². Dersom trekk gis for et lag med mindre areal enn 600 m² benyttes det faktiske areal.

Ved avvik på de enkelte parametere innenfor det som er angitt som øvre grense i den enkelte trekktabell (tabellene 17.5.1 til 17.5.5) beregnes trekk på grunnlag av totalt fakturert beløp inklusive avgifter for det laget som har avvik, dvs. at eventuelle kostnader for underliggende lag (oppretting, fresing etc.) holdes utenfor.

Ved avvik på flere parametere vil trekkbeløpene bli summert. For å unngå at det trekkes på parametere som varierer i sammenheng med hverandre, skal det trekkes på maksimum 2 av parametere korngradering, bindemiddelinnhold og hulrom.

Manglende heft til underlaget

Områder med manglende heft til underlaget skal utbedres og er ikke gjenstand for trekk. Metode for å avdekke manglende heft er angitt i Teknologirapport 2505.

Avvik i friksjon

Krav til friksjon er angitt i håndbok N200 punkt 650.92. Områder med utilfredsstillende friksjon skal utbedres før trafikkpåsetting og er ikke gjenstand for trekk.

Avvik i korngradering

Ved avvik fra krav til korngraderingen foretas trekk i oppgjøret. Avvik fra krav beregnes på grunnlag av midlere verdi for gjennomgang på sikt avhengig av øvre siktstørrelse i massen, se tabell 17.5.1. Byggherren bestemmer hvilket av siktene som skal legges til grunn for vurderingen. Størrelsen på trekket er gitt i tabell 17.5.2.

Tabell 17.5.1 Sikt hvor kravoppfyllelsen skal vurderes

Øvre siktstørrelse (mm)	Sikt hvor avviket skal registreres (mm)			
	Øvrige masser	Ska	Ma	Ag
8,0	4,0 og 2,0	4,0 og 2,0	4,0 og 2,0	4,0 og 2,0
11,2	8,0 og 4,0	8,0 og 2,0	8,0 og 4,0	8,0 og 2,0
16,0	11,2 og 8,0	11,2 og 2,0	11,2 og 4,0	11,2 og 2,0
22,4	16,0 og 11,2			16,0 og 2,0

Tabell 17.5.2 Trekksatser ved avvik fra krav til korngradering

Avvik utover toleransegrensen for enkeltverdi *) (%-poeng)	Trekk (%)
0,1 - 3,0	5
3,1 - 6,0	10
6,1 - 10,0	30

*) Toleransegrenser i henhold til Statens vegvesens rapport nr. 670, kapittel 6.2.

Avvik i hulrom

Ved avvik fra krav til hulrom foretas trekk i oppgjøret.

Grunnlaget for å vurdere oppfyllelsen av krav er analyse av borkjerner. Hvis enkeltmålinger for hulrom overskrider eller underskrider tillatt variasjonsområde, foretas trekk over vedkommende strekning etter satser som vist i tabell 17.5.3 og 17.5.4. Bestemmelsen gjelder alle dekketyper med unntak av Da.

Tabell 17.5.3 Trekksatser ved overskridelse av hulromskrav

Overskridelse utover toleransegrensene for	Trekk (%)
--	-----------

enkeltverdi *) (%-poeng)	
0,1 - 1,0	5
1,1 - 2,0	10
2,1 - 4,0	30
4,1 - 5,5	50

Tabell 17.5.4 Trekksatser ved underskridelse av hulromskrav

Underskridelse utover toleransegrensene for enkeltverdi *) (%-poeng)	Trekk (%)
0,5 - 1,0	5
> 1	10

*) Toleransegrenser i henhold til Statens vegvesens rapport nr. 670, kapittel 6.3.

Avvik i bindemiddelinnhold

Ved avvik fra krav til bindemiddelinnhold foretas trekk i oppgjøret. Grunnlaget for å vurdere oppfyllelsen av krav er middelverdi for bindemiddelinnhold i uttatte prøver. Størrelsen på trekket er gitt i tabell 17.5.5.

Tabell 17.5.5 Trekksatser ved avvik fra krav til bindemiddelinnhold

Underskridelse utover toleransegrensen for enkeltverdi *) (%-poeng)	Trekk (%)
0,10 - 0,34	5
0,35 - 0,54	10
0,55 - 0,74	20
0,75 - 0,90	30

*) Toleransegrenser i henhold til Statens vegvesens rapport nr. 670, kapittel 6.1.

17.7. Bestemmelser for elektroarbeider – Elektriske anlegg

Elektriske anlegg omfatter elektriske lavspenningsinstallasjoner inklusive føringsveier, reserve- og nødstrømsanlegg, fordelinger, ekomanlegg og maskiner.

17.6.1 Elektriske lavspenningsinstallasjoner

Elektriske anlegg skal planlegges, prosjekteres, bygges, driftes og vedlikeholdes i henhold til NEK400 eller NEK EN 60364-serien.

Dette gjelder også endringer av eksisterende anlegg.

17.6.2 Fordelinger

Fordelinger skal være utført i henhold til relevante deler i NEK 439-serien eller NEK EN 61439-serien.

17.6.3 Ekomanlegg

Ekomanlegg omfatter nett for elektronisk kommunikasjon og skal planlegges, prosjekteres, bygges, driftes og vedlikeholdes i henhold til NEK700-serien.

Dette gjelder også endringer av eksisterende anlegg.

17.6.4 Maskiner

Maskiner skal utføres i henhold til NEK EN 60204-1. Risikovurdering av maskiner skal bygge på prinsippene i NS-EN ISO 12100.

Kabelføringer og termineringer som utføres lokalt ved sammenstilling av maskiner skal utføres av registrerte elektroentreprenører etter montasjeanvisning fra maskinleverandør.

18 Bruk av underentreprenør (se NS 8405 pkt. 15)

Alle avtaler entreprenøren har med underentreprenører skal inneholde de samme bestemmelsene som anvendt i denne kontrakt om arbeidets utførelse, forhold på arbeidsstedet og utførelse ved underentreprise.

Bestemmelser om bruk av underentreprenør gjelder også for virksomhet som leier ut personell.

Der entreprisen utføres av et arbeidsfellesskap (leverandørgruppe), gjelder denne bestemmelsen for den enkelte deltaker i arbeidsfellesskapet.

Underleverandører behandles kontraktmessig på samme måte som underentreprenør.

Entreprenøren plikter å gi byggherren informasjon om underentreprenørens økonomi, finansielle stilling, kapasitet og teknisk kompetanse, inklusive dokumentasjon på registreringer (Brønnøysundregisteret, autorisasjon for arbeid etc.) som er nødvendig for at byggherren skal kunne vurdere spørsmål om godkjenning.

Videre skal entreprenøren klarlegge om valgte underentreprenører vil utføre alt arbeid selv, eller om disse planlegger ytterligere ledd under seg. Ytterligere ledd begrenses til ett ledd med mindre annet er spesielt avtalt med byggherren. Det kreves ikke saklig grunn for at byggherre skal nekte å inngå slik avtale. Alle former for innleie av personell regnes som eget ledd i denne bestemmelsen.

Entreprenør og underentreprenør skal levere skjema «Inntakskontroll - Erklæring ved bruk av underentreprenør». Skjema omhandler blant annet SHA og lønns- og arbeidsvilkår og videreføring av kontraktens krav til neste ledd. Arbeid som skal utføres av underentreprenører kan ikke startes opp før erklæring av inntakskontroll er levert byggherre.

Brudd på entreprenørens plikt til å levere skjema for inntakskontroll gir byggherren rett til å kreve at entreprenøren erstatter vedkommende firma. Eventuelle økonomiske krav fra underentreprenører eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med underentreprenører i denne forbindelse, skal bæres av entreprenøren.

Entreprenøren skal kreve skatteattester i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdrag som overstiger en verdi på 500 000 kroner eksklusive mva. Dette gjelder ikke virksomhet som foretar utleie av personell. Brudd på entreprenørens plikt til å kreve skatteattester gir byggherren rett til å kreve at entreprenøren erstatter vedkommende firma med underentreprenør som kan fremlegge skatteattester. Eventuelle økonomiske krav fra underentreprenører eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med underentreprenører i denne forbindelse, skal bæres av entreprenøren.

Entreprenøren skal i tillegg fremlegge fullmakt for innhenting av utvidet skatteattest fra alle sine underleverandører.

Byggherren kan trekke tilbake godkjenning av underentreprenør dersom det er saklig grunn.

19 Påslag for byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av andre entrepriser (se NS 8405 pkt. 16.3 og 16.4)

Ikke aktuelt for denne kontrakten.

20 Spesielle krav i fremdriftsplanen (se NS 8405, pkt. 18)

Entreprenøren skal levere detaljert fremdriftsplan senest to uker etter kontraktsgodkjenning.

Entreprenøren foreslår og byggherren bestemmer detaljeringsgrad. Arbeidene kan ikke påbegynnes før slik fremdriftsplan foreligger.

Fremdriftsplanen skal til enhver tid vise entreprenørens reelle plan for utførelse og ferdigstilling av arbeidene. Milepæler, tidskritiske avhengigheter og aktiviteter som innebærer risiko skal blant annet fremgå. Oppdatert fremdriftsplan som både viser reelt oppnådd fremdrift og videre planlagt reell fremdrift, skal leveres byggherren innen 15. hver måned fra og med andre kalendermåned etter oppstart.

I tillegg til den detaljerte fremdriftsplanen, skal entreprenør levere egne planer for Ny Nerlandsøybru og vegarbeidene. Disse planene skal oppdateres samtidig med hovedfremdriftsplanen, men skal være mer detaljerte. Det må være sammenheng mellom hovedfremdriftsplan og de mer detaljerte planene. Disse planene skal også leveres innen den 15. hver måned fra og med andre kalendermåned etter oppstart.

Entreprenøren skal i tillegg etablere og vedlikeholde et system for produksjonsplaner. Produksjonsplanen er entreprenørens detaljerte fremdriftsplan for planlegging av den daglige produksjonen. Presentasjonen av planen skal vise startdato, sluttdato og varighet for alle aktiviteter. Produksjonsplanen skal være en rullerende fremdriftsplan og skal holdes fortløpende oppdatert med endringer/tillegg. Entreprenøren skal i planen ha detaljplanlagt arbeidene minimum 6 uker fram i tid. Produksjonsplanen skal til enhver tid være av tilstrekkelig kvalitet og detaljeringsgrad slik at de ulike arbeidsoperasjoner for hvert objekt/element klart og entydig fremgår. Plan skal oppdateres minimum hver 14. dag og oversendes byggherren fortløpende. Planen skal være så detaljert at daglig fremdriften entydig kan følges opp på byggeplassen. Produksjonsplanen skal sorteres etter sted (iht kap D1), område og startdato.

Ellers gjelder følgende krav for alle fremdrifts- og produksjonsplaner:

- Ressurser skal vises i planene
- Planene skal vise kritisk linje
- Planene skal fortløpende oversendes byggherren også i det elektroniske format det er utarbeidet i
- Planene skal revideres straks det oppstår et forhold som påvirker fremdriften

Oversikt over arbeid som skal vurderes/prosjekteres av byggherren (ikke uttømmende)

For akse 1:

- Etter at byggegrop er rensket, profilert og godkjent av byggherrens geolog, skal det settes av inntil 5 arbeidsdager for byggherrens vurdering av fundamenteringsnivå og –løsning.

For akse 2:

Inntil ny informasjon foreligger (se neste punkter) kan planene baseres på antatt fundamentnivå i samsvar med konkurransegrunnlaget, men det må påregnes oppfølging av planene som følge av endringer i fundamentnivå i samsvar med byggherrens vurderinger av profilert berg før og etter sprengning.

Inntil 6 arbeidsdager til byggherrens vurderinger etter rensk og profilering av eksisterende berg. (Ingeniørgeologiske vurderinger, vurdering av fundamenteringsnivå og eventuell revisjon av sprengningsplaner/fundamenteringsnivå). Tiden regnes etter at resultat fra profilering og informasjon fra inspeksjon med dykker/ROV foreligger hos byggherren.

Inntil 9 arbeidsdager til byggherrens vurderinger etter rensk og profilering av berg etter sprengning. (Ingeniørgeologiske vurderinger, detaljering av armering i avrettingsstøp under fundament). Tiden regnes etter at resultat fra profilering og informasjon fra inspeksjon med dykker/ROV foreligger hos byggherren.

For hver av aksene 6, 7 og 8:

- Entreprenøren skal utarbeide detaljerte planer for produksjon av prefabrikkerte forskalingskasser som skal benyttes som ytterforskaling til pelehoder for frittstående pelegrupper i vann, inkl. alle marine operasjoner. Disse skal leveres byggherren for gjennomgang og kommentarer senest 5 uker før byggearbeidene med hver av de ulike prefabrikkerte forskalingskassene starter. Dette omfatter også oversendelse av beregninger, byggetegninger, utstyr og innfestingsdetaljer.

For overbygningen:

4 uker etter kontraktinngåelsen skal en plan for ffb-vognene og viadukt-vognene, inkl. vekt, prinsipper for utførelse, størrelse av midlertidige konstruksjoner og vindfang, leveres til byggherren.

8 uker før det skal jekkes horisontalt mellom kragarmene til FFB (i hovedspenn mellom akse 4 og akse 5) skal tegninger og beregninger av utstyr som skal benyttes i forbindelse med jekkingen oversendes byggherren.

4 uker før oversendelse av arbeidstegninger/modeller og bøyelister for fugeseng og andre konstruksjonsdeler som avhenger av fugeutforming, skal valgt fuge med nødvendig dokumentasjon forelegges byggherren.

Lagre:

- 4 uker før bestilling av armering for landkarvegger og søyler med lagre, skal tegninger og øvrig dokumentasjon av valgte lagre oversendes byggherren.

Utstyr:

- 4 uker før oppstart av produksjon/bestilling av utstyr som trapper, reposer/gitterrister, dører og annet utstyr skal tegninger, beregninger og øvrig dokumentasjon oversendes til byggherren.

Entreprenøren må også i sin framdriftsplan hensynta byggherrens behov for ekstra tid for å kontrollere konstruksjoner for spesielle belastninger utover det Håndbok N400 angir.

21 Byggherrens ytelser

21.1. Grunnforhold (se NS 8405, pkt. 19.3)

Rapporter og eventuell beskrivelse skal gi entreprenøren grunnlag for egne vurderinger av grunnforholdenes betydning for entreprenørens arbeid. Entreprenøren skal også vurdere hvorvidt det er behov for supplerende grunnundersøkelser.

Entreprenøren kan ikke påberope at de virkelige forhold avviker fra det entreprenøren hadde grunn til å regne med, med mindre det foreligger vesentlig avvik. Dersom det foreligger et slikt avvik, behandles avviket i henhold til NS 8405, pkt. 21.1.

For geologiske rapporter gjelder:

Rapport består av en faktadel og en tolkningsdel. Faktadelen gir entreprenøren grunnlag for egne vurderinger av grunnforholdenes betydning for entreprenørens arbeid. Tolkningsdelen er byggherrens vurdering av grunnforholdene basert på de foretatte undersøkelsene.

Utførte laboratorie- og grunnundersøkelser:

2015.02.06 Geoteknikk Fv. 20 Ny bru til Nerlandsøya (Statens vegvesen 2014151960-1)

2021.12.17 G-rap-001_rev1 Datarapport grunnundersøkelser (Rambøll 1350043406)

21.2. Tidspunkt for byggherrens ytelser (se NS 8405, pkt. 20)

Byggherrens ytelser vil være fordelt over hele byggetiden. Entreprenøren kan ikke kreve tidligere levering enn det som er nødvendig, og normalt ikke tidligere enn 1 mnd. før utførelse av arbeidsoperasjonen med mindre det er inngått særskilt avtale med byggherren.

22 Tidligere ferdigstillelse eller overskridelse av ferdigstillelsesfristen (se NS 8405, pkt. 24, 32 og 34)

Frist for ferdigstillelse og eventuelt delfrister er gitt i konkurransegrunnlaget pkt. 1.4.

Eventuelle utløsinger av opsjoner gir ikke rett på fristforlengelse.

Ved tidligere ferdigstillelse enn kontraktsfestet kan entreprenøren ikke nekte byggherren å overta anlegget.

Ved overskridelse av ferdigstillelsesfristen vil det bli krevd en dagmulkt kr 300 000 pr hverdag.

23 Forsering (se NS 8405 pkt. 24.8)

Før forsering etter NS 8405 pkt. 24.8 første ledd iverksettes, skal byggherren varsles med angivelse av hvilke forseringstiltak som planlegges og hva forseringen antas å ville koste. Entreprenøren har ikke krav på dekning til forsering ved unnlatt eller for sen varslings.

24 Regulering av tidsfrister for tunnelarbeider

Ikke aktuelt for denne kontrakten.

25 Priser (se NS 8405 pkt. 27)

25.1. Generelle bestemmelser

Prisene skal være i norske kroner.

Prisene skal inkludere alle kostnader for utførelse av arbeidet, herunder kostnader til arbeidsvarsling, trafikkavvikling og alle nødvendige sikkerhetstiltak. Prisene skal også inkludere eventuelt svinn, undermål, overmasser o.l., løpende driftsutgifter (vannavgift, fortausavgift, havneavgift, renovasjon o.l.) som er knyttet til entreprenørens produksjon.

Prisene skal inkludere kostnader tilknyttet øvrige krav og kontraksbestemmelser som ikke nødvendigvis er relatert til egen prosess i konkurransegrunnlaget, eksempelvis:

- utarbeidelse av faseplaner, fremdriftsplaner og øvrige planer
- oppfølging, inspeksjoner, kontroll, dokumentasjon og rapportering
- ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet
- deltakelse i møter, faglige samlinger, kurs

25.2. Prisregulering (se NS 8405, pkt. 27.1)

Endringer i prisnivå etter tilbudsfristens utløp, gir rett til tillegg til eller fradrag fra kontraktens priser.

Endringsbeløpet for avregningsperioden beregnes etter formelen:

$$e = A \times (T / T_0 - 1)$$

A = Summen av avdragsnotaer for avregningskvartalet basert på kontraktens priser (eksklusive merverdiavgift) og uten fradrag for eventuelt lån eller forskudd og innestående beløp.

I verdien for A inkluderes også tilleggsnotaer for utført arbeid basert på kontraktens prisgrunnlag. Eventuell kontraktmessig justering av riggekostnader (generalomkostninger) på grunn av mengdejustering tas ikke med i verdi for A.

T₀ = Indekstallet for det kvartalet tilbudsfristens utløp faller i.

T = Indekstallet for avregningskvartalet.

For vegarbeider inkludert bruarbeider:

Verdi av T og T₀ beregnes ut fra Statistisk Sentralbyrås "Byggekostnadsindeks for veganlegg, Veganlegg, i alt".

26 Fremdriftsbetaling og fakturering (se NS 8405 pkt. 28 og 29)

26.1. Fremdriftsbetaling

Entreprenøren skal utarbeide forslag til faktureringsplan. Faktureringsplan er å forstå som en periodisert oversikt over planlagt produksjon i henhold til vedtatt fremdriftsplan. Planen skal godkjennes av byggherren som grunnlag for entreprenørens fakturering og byggherrens budsjettering. Faktureringsplanen skal endres når det skjer endringer i fremdriftsplanen som har betydning for faktureringen.

26.2. Fakturering

Entreprenøren kan ikke kreve avdrag av kontraktssummen for det som er tilført byggeplassen av materialer og varer før de er innbygget med mindre det er egne prosesser i kapittel D1 som tilsier oppgjør før innbygging, jf. NS 8405, pkt. 28.1.

Byggherren plikter å betale innen 30 dager etter at han har mottatt faktura, se LOV- 1976-12-17-100 Lov om renter ved forsinket betaling, § 2.

For de deler av utførelsen som ikke senere lar seg kontrollmåle, og entreprenøren ikke har varslet byggherren i tide, kan entreprenøren bare kreve oppgjør for slike mengder som byggherren måtte forstå har medgått, jf. NS 8405, pkt. 28.3.

Er ikke annet avtalt, vil måling og annen dokumentasjon i strid med kontraktens krav og måleregler ikke gi rett til betaling for utført arbeid. Der det mangler måleregler, skal måling foretas i overenstemmelse med den ved kontraktssinnngåelse gjeldende versjon av Statens vegvesens håndbøker R761 Prosesskode 1 – Standard beskrivelsestekster for vegkontrakter og R762 Prosesskode 2 - Standard beskrivelsestekster for bruer og kaier. Har ikke denne anvendelige måleregler, skal måling skje i henhold til allment akseptable oppmålingsregler, jf. NS 8405, pkt. 28.3.

Entreprenøren skal fortløpende levere delmålebrev eller annen tilstrekkelig dokumentasjon for utførte mengder, som dokumentasjon på at det utførte er i samsvar med det som faktureres.

Entreprenøren skal videre som grunnlag for delmålebrev eller annen tilstrekkelig dokumentasjon for utførte mengder ha utført nødvendige oppmålinger.

For prosesser som er avsluttet eller der det er fakturert for mer enn 70 % av kontraktsmengden uten at delmålebrev er levert, så vil byggherren holde tilbake fakturert beløp på disse prosessene.

Faktura på ikke tilførte materialer og arbeid fra verksted og fabrikk, utbetales ikke før det foreligger en av byggherren godkjent selvskyldnerkausjon på beløpet fra bank, forsikringsselskap eller annen kredittinstitusjon. Det må også godtgjøres at eventuell salgspant eller varelagerpant er bortfalt. Kausjonene frigis etter hvert som elementene blir innbygd i konstruksjonen(e), jf. NS 8405, pkt. 29.2. Denne bestemmelsen gjelder for peler i alle akser og forskalingskasser i A6, A7 og A8.

Til faktura for regningsarbeider skal det vedlegges timelister godkjent av byggherren.

Fakturering skal også sendes byggherren på elektronisk format.

For å kunne behandle en faktura fra en entreprenør må den være merket med følgende informasjon:

- fakturaadresse
- navn på byggherrens representant eller byggeleder
- ansvarskode
- kontraktsnummer
- tidligere fakturerte beløp på kontraktpunktet (gjelder ved bruk av avdragsfaktura)

Faktura skal inneholde navn på byggherrens attestant, ansvarskode, prosjektnummer og disposisjonsnummer. Disposisjonsnummer meddeles fra byggherren ved hver konkret delbestilling.

Faktura skal også sendes byggherren på elektronisk format, jf. «Veiledning for levering av avdragsnota på elektronisk format».

Fakturering skal skje med angivelse av prosesskode, stedkode og ev. elementkode.

Av hensyn til regnskapsføring kreves at entreprenøren vedlagt hver avdragsnota og sluttnota leverer oppdatert «Konteringsbilag for entreprenørfaktura».

Endringer skal faktureres enkeltvis slik at hver endring faktureres i egen faktura. Ved endringsarbeider og regningsarbeider av lengre varighet kan entreprenøren kreve avdrag på grunnlag av det som er utført, men ikke oftere enn hver måned. Ved fakturering i henhold til endringsordre skal endringsordren vedlegges fakturaen, jf. NS 8405, pkt. 28.2.

Kopi av A-nota og tilleggsnotaer skal legges på eRoom for gjennomgang før de sendes til MRFK.

27 Regningsarbeider (se NS 8405 pkt. 31)

Byggherren kan alltid styre utførelsen av regningsarbeid.

Regningsarbeid skal avtales skriftlig før arbeidet påbegynnes med mindre annet er avtalt. Entreprenøren plikter å varsle byggherren når regningsarbeid starter.

Regningsarbeider gjøres opp etter medgåtte timer for mannskap og maskiner.

Timeprisene for mannskap og maskiner (se kapittel E4) skal inkludere alle entreprenørens utgifter samt påslag til dekning av indirekte kostnader, risiko og fortjeneste. Hver enkelt timesats for mannskap og maskiner skal gjenspeile de faktiske kostnadene for hver etterspurt timesats.

Det betales bare for effektive timer med avrunding til 0,5 time.

Det betales ikke for ventetid, transport, maskinstell og reparasjon.

Eventuell prisregulering foretas iht. gjeldende bestemmelser.

Timepriser mannskap

Timepriser for entreprenørens egne og innleide mannskap inkluderer verneutstyr, håndverktøy og bærbart utstyr som strømaggregat, motorsag o.l.

Tillegg for overtidsarbeid skal ikke honoreres uten at dette på forhånd er godkjent av byggherren.

Timepriser maskiner

For byggherrens innleie av entreprenørens egne og innleide maskiner, betales i henhold til entreprenørens liste over maskintimepriser.

For ventetid som skyldes byggherrens forhold betales 50 % av de oppgitte timepriser for maskiner eksklusiv fører. Førerlønn settes lik timepris for mannskap.

Maskiner som benyttes, men som ikke er prissatt på entreprenørens liste over maskintimepriser, avregnes etter den pris som er oppgitt på den maskin som ligner mest, eventuelt med en middelverdi mellom priser for lignende maskiner på listen.

Materialer

Medgåtte materialer innkjøpt av entreprenøren, betales i henhold til faktura fra materialleverandør fratrukket eventuelle rabatter med 10 % tillegg for administrasjon og fortjeneste. Det skal kun beregnes påslag eller tillegg i ett ledd.

Byggherrens rett til innsigelse

Selv om byggherren ikke innen 14 dager etter at han mottok oppgavene over arbeidstid og materialforbruk har fremsatt skriftlig innsigelse, er retten til å fremsette innsigelser i behold dersom entreprenøren ved avregningen ikke har overholdt reglene i NS 8405 pkt. 31.

28 Sluttoppgjør (se NS 8405, pkt. 33)

Viser sluttoppgjøret, etter fradrag for arbeider som ikke er utført på kontraktens prisgrunnlag, en økning på mer enn 10 % av kontraktssummen, reguleres kontrakten som følge av økte generelle omkostninger. Entreprenørens generelle omkostninger tillegges i så fall 10 % av utført arbeid over 10 % av kontraktssummen. Dette vederlaget beregnes etter følgende formel:

$$V = 0,1 (S - 1,1K)$$

der:

$$V = \text{Vederlag for økte generelle omkostninger (kr)}$$

S = Sluttsum for utført arbeid (kr). Her medtas kun utførte arbeider basert på kontraktens prisgrunnlag, herunder regningsarbeider basert på kontraktens prisgrunnlag.

$$K = \text{Kontraktssum (kr)}$$

29 Tvister (se NS 8405 pkt. 43)

29.1. Minnelige løsninger

NS 8405 pkt. 26.2, 43.1 og 43.2 gjelder ikke.

Uenighet mellom partene om kontraksforholdet skal søkes løst i minnelighet og uomtvistede beløp skal utbetales.

For de tilfeller hvor det er uenighet eller usikkerhet knyttet til berettigelse av entreprenørens krav eller kompensasjonens størrelse, er partene enige om å etablere tvisteløsning ved ekspertråd.

Håndtering av tvister mellom kontraktspartene skal prinsipielt løses, eller avklares for framtidig løsning, på lavest mulig nivå (prosjektnivå) og skal da forankres i byggemøte. Hvis en ikke kommer til enighet og løsning av saken på prosjektnivå, innenfor en tidsramme på 3 måneder, etter at saken er fremmet, skal saken løftes til samarbeidsmøte hvor byggherrens og entreprenørens ledelse deltar, i tillegg til partenes stedlige prosjektledelse.

Hvis samarbeidsmøtet heller ikke fører til en løsning av saken skal partene bringe inn en ekspert med nødvendig erfaring og kompetanse for å ta stilling til tvistes spørsmålet og komme med forslag til hvordan saken kan løses. Utvelgelse av ekspert skjer ut fra navngitt(e) person(er) som har påtatt seg denne rollen, og som partene har blitt enige om i samhandlingen i tidligfase og opplistet i samhandlingsdokumentet.

Som grunnlag for sin vurdering av saken, skal den oppnevnte eksperten motta et kort, skriftlig, innlegg fra hver av partene innen 5 dager. Innlegget skal ha vedlagt den dokumentasjon partene vil påberope seg. Hvis nødvendig kan eksperten innhente mer informasjon fra partene, enten ved å avholde et møte, eller ved å be om ytterligere skriftlig dokumentasjon eller forklaring.

Eksperten skal gi et skriftlig råd til hvordan tvisten kan løses, innen 14 dager fra all informasjon er innhentet. Rådet skal være begrunnet og legges frem i et samarbeidsmøte hvor representant(er) fra byggherrens og entreprenørens ledelse deltar, i tillegg til partenes stedlige prosjektledelse, for endelig beslutning.

Kostnader forbundet med bruk av ekspert skal deles likt mellom partene.

29.2. Tvisteløsning

NS 8405 pkt. 43.2, 43.3 og 43.4 gjelder ikke.

Enhver tvist mellom partene om kontraksforholdet som ikke løses i minnelighet, avgjøres ved ordinær rettergang.

Anleggsstedets verneting skal være verneting for alle søksmål som måtte utspringe av kontrakten.

29.3. Parter i tvister

For tvister som gjelder riksveg og som entreprenøren vil forfølge ved klage eller søksmål, er staten ved Samferdselsdepartementet rett part. Det samme gjelder søksmål som staten måtte ha mot entreprenøren.

30 Helse, miljø og sikkerhet (HMS) - generelt

Med HMS menes her summen av ivaretagelse av både sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) samt ivaretagelse av ytre miljø (YM). Disse behandles temavis nedenfor.

Entreprenøren skal drive et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, jf. forskrift av 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).

Byggherrens forpliktelser følger av Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser (byggherreforskriften).

Alle avtaler med underentreprenører skal inneholde bestemmelser om arbeidets utførelse, forhold på arbeidsstedet, oppfølging og rapportering som anvendt i denne kontrakten.

Byggherren utpeker SHA-koordinator innenfor sin byggherreorganisasjon. SHA-koordinator er «koordinator» etter byggherreforskriften.

Entreprenøren skal uten ugrunnet opphold informere byggherren dersom Arbeidstilsynet eller andre tilsynsmyndigheter har foretatt kontroll eller gitt pålegg om å stoppe arbeidet, utbedre systemfeil eller liknende som gjelder gjennomføring av kontraktarbeidet.

31 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

31.1. Plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, risikovurdering og SHA-plan

Før kontrahering utarbeider byggherren en SHA-plan (plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø) for kontrakten. Denne skal til enhver tid være oppdatert og være tilgjengelig og kjent for entreprenøren. Planen skal lagres på felles WEB-hotell. I tillegg kan den være i utskrevet format.

Risikovurdering i SHA-plan skal bygge på restrisikoreport fra tidligere fase.

Entreprenøren skal sørge for at SHA-planen er kjent hos alle arbeidsgivere og enmannsbedrifter. Arbeidsgivere skal informere sine arbeidstakere, herunder innleide, om planen.

Entreprenøren skal utføre risikovurdering med utgangspunkt i byggherrens risikovurdering i SHA-plan. Entreprenøren skal også vurdere om det er andre risikoforhold enn de byggherren har beskrevet som kan være av betydning, og disse skal meldes byggherren så snart som mulig

Entreprenøren skal levere informasjon fra sitt internkontrollsystem, som er relevant for byggherren, som risikovurderinger, sikker jobbanalyser og annen aktuell informasjon.

Entreprenøren skal utarbeide en plan og tiltaksbeskrivelser for håndtering av risikofylte arbeider.

Entreprenøren skal sørge for at det finnes arbeidsinstruks for aktiviteter som medfører særlig fare for liv og helse. Instruks som finnes i håndbøker fra Statens vegvesen, skal følges med mindre entreprenørens egne instruks er strengere enn Statens vegvesen sine.

Arbeidsinstruks skal forelegges byggherren senest en uke før oppstart av de aktuelle arbeidsoppgavene. Hvilke vurderinger som er gjort skal kunne fremlegges skriftlig. Entreprenøren kan ikke påberope fremleggelse for byggherren som begrensende for sine forpliktelser etter dette punktet. Arbeidsinstruks for risikoutsatte arbeidsoperasjoner skal oppbevares hos entreprenør. Den enkelte virksomhet skal oppbevare alle aktuelle arbeidsinstruks, gjennomgå og informere alle aktuelle arbeidstakere om hvordan disse arbeidsoppgavene utføres på en sikker måte.

Sikker jobbanalyse skal skje så tett opp til utførelse som mulig og involvere de som deltar i arbeidet, og signeres av disse.

31.2. HMS-kort

Entreprenøren skal sørge for at alle som utfører arbeid på kontrakten har gyldig HMS-kort fra og med første dag på arbeidsplassen. Som gyldig HMS-kort regnes kort som beskrevet i «Forskrift om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser» med senere endringer. Byggherren har krav på innsyn og kopi av HMS-kort.

Byggherre kan bortvise personer uten gyldig HMS-kort.

Ved unntak skal personens identitet bringes på det rene, sammen med annen dokumentasjon som gir grunnlag for unntak.

Med unntak menes:

- Nyansatte og ansatte som bytter arbeidsgiver og kan fremvise en ordrebekreftelse fra utgiver av HMS-kortet
- Personer på tiltak fra NAV som kan fremvise en bekreftelse fra NAV
- Elever som har praksis som kan fremvise en bekreftelse fra skole
- Flyktninger med introduksjonsprogram som kan fremvise en bekreftelse fra kommune
- Utenlandske arbeidstakere på engangs kortvarige arbeidsoppdrag, dersom det kan fremvises kopi av RF 1198 eller utskrift fra Altinn.no hvor lengde av oppdrag fremgår
- Ferievikarer som kan fremvise dokumentasjon på arbeidsforholdets lengde

31.3. Føring av oversiktsliste

SHA-koordinatoren skal til enhver tid ha oversikt over alle som utfører arbeid på arbeidsstedet. For at byggherren skal kunne ivareta denne oppgaven på en tilfredsstillende måte, skal entreprenøren gjennom ELRAPP eller lignende system, daglig føre oversiktsliste med navn og organisasjonsnummer på alle arbeidsgivere som utfører kontraktsarbeid. For hver av disse spesifiseres navn, fødselsdato og nasjonalitet på alle arbeidstakere som utfører kontraktsarbeid.

Entreprenøren skal også registrere arbeidstakernes «Kort nummer» samt dato for «Gyldighet til» som framgår av HMS-kortet. Disse opplysningene skal føres på en liste hvor også navn og fødselsdato fra ELRAPP kommer frem. Ajourførte lister skal overleveres byggherren på hvert byggemøte.

Avtale om evt. annet system i stedet for ELRAPP gjennomgås i samhandlingsfasen.

Personer som leverer varer, og andre som i kortere perioder befinner seg innenfor arbeidsområdet uten å delta i kontraksarbeidet, omfattes ikke av disse bestemmelsene.

31.4. Hovedbedrift og samordningsansvar

Entreprenøren er hovedbedrift med ansvar for samordningen av de enkelte virksomheters helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i henhold til arbeidsmiljøloven og internkontroll forskriften.

Den person som ivaretar samordningsansvaret klarlegges i samhandlingsfasen, og navnet tas med i SHA-planen.

Entreprenøren har ansvaret for inntakskontroll på byggeplassen. Dette ansvaret kan ikke delegeres. Ved inntakskontrollen skal det som minimum foretas en utsjekk av nødvendig dokumentasjon eksempelvis kompetansebevis og sertifikater for maskinførere, byggebransjens HMS-kort, lovpålagt HMS-opplæring. Det skal gis informasjon om SHA-planen, samt resultatet av samhandlingsprosessen.

Dersom byggherrens egne arbeidstakere i perioder oppholder seg innenfor kontraktens naturlige arbeidsområde, er entreprenøren ansvarlig for samordning av verne- og miljøarbeidet.

Dersom det oppstår tilfeller med flere samtidige entrepriser på samme sted, vil en av entreprenørene i de aktuelle entreprisene bli utpekt til hovedbedrift etter Arbeidsmiljøloven og Internkontrollforskriften. Dette innebærer at hovedbedriften sørger for at det tas hensyn til andre virksomheter på eller i nærheten av bygge- eller anleggsplassen.

Det kan avtales, og skal i så fall dokumenteres, at en annen av byggherrens kontraktsparter midlertidig utpekes til hovedbedrift for et avtalt tidsrom.

Byggherren sender inn forhåndsmelding til Arbeidstilsynet senest en uke før arbeidene starter. Entreprenøren skal sørge for at forhåndsmeldingen, med ajourført oversikt over alle virksomheter, til enhver tid henger oppe godt synlig på bygge- eller anleggsplassen.

31.5. Besøkende til anleggsområdet

Den som mottar besøk er ansvarlig for å varsle byggherre og hovedbedrift før de får adgang til bygge- og anleggsområdet. Vedkommende er ansvarlig for at besøkende er gjort kjent med sikkerhetsregler samt bruk av verneutstyr etc.

Alle besøkende til bygge- og anleggsområdet skal følge kravene til personlig verneutstyr. Egen risikovurdering skal foreligge for unntak fra bruk av verneutstyr for besøkende.

31.6. Opplæring og kompetanse

Entreprenøren skal sørge for at det gis opplæring i risiko og helsefarer ved utførelse av kontraksarbeidet.

Entreprenøren skal utarbeide instruks og om nødvendig gi opplæring i bruk av personlig verneutstyr.

Kvalifikasjoner og gjennomført opplæring skal dokumenteres. Slik dokumentasjon skal være tilgjengelig for hovedbedrift.

Følgende krav til dokumentert opplæring gjelder for alle som utfører arbeid på kontrakten:

1. Sikkerhetsopplæring tilpasset kontrakten
2. Kurs i henhold til håndbok N301 Arbeid på og ved veg, vedlegg 2 Opplæring
 - 2.1 Kurs for alle som skal utføre arbeid på veg
 - 2.2 Kurs for ansvarshavende
 - 2.3 Kurs i manuell trafikkdirigering for de som dirigerer
3. Grunnleggende førstehjelpskurs med praktisk øvelse i hjerte- og lungeredning

Dokumentasjon på opplæring i førstehjelp har en gyldighet på fem år. For øvrig opplæring hvor gyldighetstid ev. ikke framgår av dokumentasjonen, er gyldighetstid fem år.

31.7. Arbeidstid

Byggherren skal til enhver tid holdes orientert om arbeidstidsordninger og vaktplaner som benyttes. Alle arbeidstakere som skal utføre arbeid som inngår i disse planene, skal underlegges samme krav til arbeidstid. Dette gjelder også arbeid som utføres av enmannsbedrifter, arbeidstakere i ledende stillinger og arbeidstakere i særlig uavhengig stilling som utfører kontraksarbeid.

Arbeidstidsordninger godkjent av Arbeidstilsynet eller fagforening med innstillingsrett, skal umiddelbart sendes byggherren sammen med forsvarlighetsvurdering.

Det er ikke tillatt å ta i bruk en arbeidstidsordning før ordningen er formelt godkjent.

31.8. Arbeidsvarsling

Arbeidsvarsling skal utføres i overensstemmelse med Statens vegvesens håndbøker N301 Arbeid på og ved veg og R511 Sikkerhetsforvaltning av vegtunneler.

Entreprenøren skal sørge for at arbeidsvarslingsplan utarbeides og sendes til Statens vegvesens skiltmyndighet for godkjenning.

Entreprenøren skal utpeke ansvarlig for varslingen. Iverksatt og utført arbeidsvarsling skal i hvert tilfelle dokumenteres av entreprenøren.

Arbeidet skal foregå på en slik måte at trafikken forbi arbeidsområdet blir opprettholdt samtidig som arbeidernes og alle trafikantgruppers sikkerhet blir ivarettatt. Eventuell stengning skal ikke skje uten samtykke fra byggherren.

31.9. Personlig verneutstyr og vernetøy

Entreprenør skal utarbeide instruks for personlig verneutstyr og vernetøy, og gi opplæring i bruk.

Minstekrav til vernetøy

- Lang vernebukse og verne-vest eller -jakke. Alternativt kan kjeledress benyttes.
- Synbarhetstøy i klasse 3 etter NS-EN ISO 20471:2013 Svært synlig vernetøy – Prøvetakingsmetoder og krav.

Krav til vernetøy - synbarhetstøy kan ikke fravikes.

Minstekrav til verneutstyr

- Hjelme (NS-EN 397)
- Vernesko
- Vernehansker
- Vernebriller eller øyevern
- Hørselvern skal alltid benyttes ved støy over 80 dB

Alt verneutstyr skal være CE-merket.

Minstekrav til verneutstyr skal ikke fravikes utenom helt spesielle forhold.

Dersom bruk av en gitt type verneutstyr medfører økt risiko, kan kravet fravikes under forutsetning av at det er gjennomført en dokumentert risikovurdering.

Dersom det er åpenbart unødvendig med verneutstyr, kan kravet også fravikes i enkelte, spesifiserte situasjoner. Fravik skal dokumenteres i en risikovurdering og være samstemt med entreprenørens instruks.

Omvisning for eksterne

Besøkende skal følge kravene til verneutstyr og vernetøy for området de skal besøke. Kravene til verneutstyr og synbarhetsbukse kan fravikes for besøkende når det er iverksatt tiltak som fjerner aktuell risiko. Vurdering og tiltak dokumenteres.

31.10. Kjemiske produkter

Det skal brukes kjemiske produkter som er så lite helse- og miljøskadelige som mulig. Entreprenøren skal utarbeide rutiner som sikrer substitusjonsplikten og korrekt håndtering av alle kjemiske produkter som skal benyttes, fra inntransport fra underleverandør, mottak, håndtering og intern transport, lagring, uttak fra lager og bruk.

Entreprenøren skal ha sikkerhetsdatablad for de kjemiske produkter som blir oppbevart eller brukt. Oversikten skal være ajourført.

Sikkerhetsdatablad for de kjemikalier som er i bruk skal være tilgjengelig på brukerstedet. Verneombudet skal ha tilgang til et ajourført stoffkartotek for sitt ansvarsområde.

31.11. Sikring av arbeidsstedet

Hovedbedriften skal innarbeide rutiner som sikrer at uønskede hendelser ikke skjer på grunn av arbeider som omfattes av denne kontrakten. Det skal tas spesielt hensyn til barn, naboer og myke trafikanter.

31.12. Orden og renhold

Rengjøring av utstyr skal kun skje på en måte og på et sted som ikke utsetter trafikanter, naboer, arbeidere eller andre for fare eller er til sjenanse eller skade for omgivelsene.

31.13. Vernerunder

Entreprenøren skal gjennomføre vernerunder minst en gang hver 14. dag i kontraksperioden. Byggherren skal ha innkalling til vernerunder og skal ha anledning til å delta på disse. Byggherren skal ha kopi av alle protokoller fra slike vernerunder.

Entreprenøren skal innen 5 hverdager etter at vernerunden er gjennomført, oversende referatet til byggherren.

31.14. Merking og kontrollrutiner

Alt teknisk utstyr som kreves å være CE-merket, skal være merket. Alt sertifikatpliktig utstyr skal være sertifisert og kontrollert iht. gjeldende bestemmelser og være utstyrt med oblat og dokumentasjon for årlig kontroll. Alle samsvarserklæringer, sertifikater, kontroll- og instruksjonsbøker skal foreligge før utstyret tas i bruk, og fremlegges på forespørsel eller kontroll.

31.15. Kompetansekrav for ledebilssjåfører og trafikkdirigenter

Ledebilsjåfører og trafikkdirigenter skal ha:

- Arbeidsvarslingskurs type 1
- Arbeidsvarslingskurs type 3
- Dokumentert praktisk førstehjelpskurs, minimum 3 timer
- Dokumentert grunnopplæring brannvern, minimum 4 timer

Førstehjelpskurs og grunnkurs brannvern sammen skal inneholde:

- Grunnleggende brannteori
- Brannårsaker og forebyggende tiltak
- Varsling
- Redde liv og verdier
- Sløkkemidler og sløkkeutstyr
- Brannskader
- Sløkkeøvelse med skumapparat og brannteppe
- Kjeden som redder liv
- Varsling, medisinsk nødtelefon
- Opptreden på skadested
- Pasientundersøkelse
- HLR – praktisk hjerte-/lunge-redning

- Fremmedlegemer
- Transport av syke og skadde inkludert båresurring
- Akutte sykdommer, astma, hjerteinfarkt, hjerneslag, diabetes, epilepsi
- Skader og ulykker, brudd, blødning, fallskader, el-skader og indre skader

31.16. Spesielle krav knyttet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

Arbeid i høyden:

Personlig fallsikringsutstyr skal kun benyttes der det ikke er mulig med kollektiv fallsikring. Ved bruk av personlig fallsikringsutstyr skal det gjennomføres en SJA der vurderinger rundt fallforhindrende tiltak er tatt med, og med en tillatelse for bruk av utstyret. Dokumentasjon på opplæring i bruk av fallsiktingsutstyr skal foreligge for de som benytter dette.

SJA

Byggherren ønsker å bli invitert til SJA der det er hensiktsmessig. Utarbeidelse av SJA skal ses i sammenheng med fremdriftsplaner.

Viser videre til overordnet risikovurdering i SHA-planen. Tiltak beskrevet der skal innkalkuleres i entreprenørens tilbud.

Redningsbåter

Entreprenør skal til enhver tid ha redningsbåter i umiddelbar nærhet til arbeidssteder hvor man arbeider i eller ved sjø. Redningsbåter skal ha kapasiteter og utrustning for redning samt en beredskap som muliggjør en rask respons fra forøyd tilstand til man er ved et ulykkessted. Personell som skal operere redningsbåter må ha tilstrekkelig kunnskap for sikker håndtering av utstyret. Redningsbåter må kunne operere i de vær- og vindutsatte områdene. Entreprenør må selv utarbeide risikovurdering som beskriver omfang, utstyr etc, ut fra sin planlagte kontraktsgjennomføring.

VHF

Alle sjøfartøy skal som minimum være utstyrt med VHF-radio for kommunikasjon.

32 Ytre miljø

32.1. Oppfølging av ytre miljø i kvalitetsplanen

Entreprenøren skal i sin kvalitetsplan redegjøre for prosedyrer som dekker:

- Oppfølging av gjeldende regelverk for sin virksomhet
- Hindre utilsiktede utslipp

Alle riveobjekt skal inkluderes i entreprenørens avfallsplan.

32.2. Hensyn til omgivelsene

Entreprenøren skal under arbeidets gang ta hensyn til omgivelsene, slik at ikke naboer og berørte parter sjeneres unødig av støv, støy, rystelser, utslipp og avfall etc. I samarbeid med byggherren skal entreprenøren bidra til løpende informasjon til berørte parter.

Entreprenøren skal sikre at omgivelser og tilstøtende vegnett ikke påføres ulemper i form av støv og tilsøling av veger som følge av kontraksarbeidene.

Entreprenøren skal følge retningslinjer fra Klima- og Miljødepartementet T-1442 pkt. 4.2 som setter støygrenser for større arbeider og pkt. 4.3 som setter støygrenser for mindre arbeider, og om nødvendig kontakte ansvarlig myndighet (kommunelege e.l.), og eventuelt søke om tillatelser og dispensasjoner.

Der det finnes andre, lokale retningslinjer enn de som framgår, og som er strengere enn T-1442 og/eller T-1520, skal disse følges.

Det kan være samspillseffekter mellom støy og luftforurensning som øker plager og helse-risiko. Dersom området er utsatt for støynivåer over grenser, som er satt i tabell i støy-retningslinje T-1442, bør det derfor tas ekstra hensyn i planleggingen.

Det skal tas forholdsregler for å unngå spredning av uønskede fremmede organismer og smittestoffer, både gjennom flytting av vann eller jord samt bruk av utstyr eller masser som kan ha vært i kontakt med uønskede arter og smittestoffer.

32.3. Tømmer og treprodukter

Entreprenøren skal sørge for at tømmer og treprodukter som benyttes i kontraksarbeidene ikke er tilknyttet ulovlig hogst eller treprodukter.

32.4. Avfallshåndtering

- 1) Alt avfall* skal leveres til avfallsmottak godkjent av forurensningsmyndighetene eller disponeres på annen lovlig måte. Frest eller oppgravd asfalt som ikke gjenbrukes i kontraksarbeidet skal leveres til mottak registrert under Kontrollordningen for asfaltgjenvinning – KFA.
- 2) Avfallsplan* og sluttrapport* skal utarbeides av entreprenøren og leveres byggherren.
- 3) Sorteringsgrad for entreprenørens eget produksjonsavfall skal være minimum 80 %. Sorteringsgrad er andel kildesortert avfall (i vekt) av alt avfall. Avfallet skal sorteres på arbeidsstedet. Normalt skal det sorteres i følgende fraksjoner; farlig avfall, metall, betong, treverk, plast, papp og papir og EE – avfall med mindre annet er angitt i kontrakten. Asfalt, forurenset masse og overflødige rene naturlige masser skal holdes utenfor ved beregning av sorteringsgraden.
- 4) Ved innlevering av farlig avfall* der avfallet er en del av produksjonsarbeidene, skal entreprenøren elektronisk deklare avfallet med sitt organisasjonsnummer i Miljødirektoratets portal for avfallsdeklarerer. Byggherrens organisasjonsnummer skal inn i merknadsfeltet. Byggherre skal ha kopi av deklarasjonsskjemaet.
- 5) For avfall produsert gjennom kontraksarbeidet skal det gjennomføres en basiskarakterisering* før deponering finner sted.
- 6) Levert avfall dokumenteres i månedsrapport og føres i R15-skjemaet i ELRAPP eller tilsvarende system. Valg av system gjennomgås i samhandlingsfasen. Byggherren rapporterer videre til Statistisk sentralbyrå.
- 7) For å unngå at avfall blåser utover skal det benyttes lukkede avfallscontainere. Dersom avfall er på avveie utenom anleggsområdet, må det ryddes.

** For definisjoner, se avfallsforskriften og byggteknisk forskrift (TEK17) til Plan- og bygningsloven.*

32.5. Kontraksarbeidenes klimagassutslipp

32.5.1 Generelt

Klimagassbudsjett og klimagassregnskap er verktøy som entreprenøren skal bruke for å henholdsvis beregne fremtidige klimagassutslipp, og dokumentere og rapportere reelle klimagassutslipp ved gjennomføringen av kontrakten. Entreprenøren skal bruke VegLCA i utarbeidelsen av både klimagassbudsjettet og klimagassregnskapet. Ved overlevering til byggherre må formatet være i Excel. Analyseperioden må være 60 år. Klimagassbudsjettet skal være transparent, kunne kontrolleres, etterprøves og vise hvordan entreprenørens valg reduserer klimagassutslippet.

32.5.2 Miljødeklarasjon. Environmental Product Declaration (EPD)

Entreprenøren skal levere prosjektspesifikk EPD (Environmental Product Declaration) for følgende materialer:

- Asfalt
- Konstruksjonsbetong
- Armeringsstål

I tillegg skal entreprenøren levere EPD for alle øvrige produkter hvor det finnes EPD.

Alle EPD-er skal så langt som mulig være prosjektspesifikke og gjøres tilgjengelig for byggherren i dokumenthåndteringssystemet før produktet tas i bruk.

EPD skal være i henhold til EN 15804 og godkjent av medlemmer av Eco-plattform, blant andre EPD-Norge, Environdec og IBU.

32.5.3 Entreprenørens klimagassbudsjett, -regnskap, avvik, rapportering, mv.

Entreprenørens klimagassbudsjett

Entreprenøren skal lage et eget klimagassbudsjett som legges frem på samhandlingsmøte.

Det skal dokumenteres hvilke alternative løsningsvalg som kan bidra til reduksjon av klimagassutslipp, som maskiner, utstyr, materialer, metoder og løsninger som gir lavest mulig klimagassutslipp. Dette skal gjøres i hvert samarbeidsmøte, jf. C2 punkt 12. Entreprenøren skal på et hvert tidspunkt søke å velge det som gir lavest mulig klimagassutslipp. De valgene som tas, skal dokumenteres i entreprenørens klimagassbudsjett.

Klimagassregnskap og utslippsrapport

Entreprenøren skal gjennom hele kontraksperioden følge opp og føre regnskap over klimagassutslipp i VegLCA og rapportere til byggherren hver måned (utslippsrapporten) som et vedlegg til månedsrapport på eRoom. Utslippsrapporten skal oppgi energiforbruket i måneden. Entreprenøren skal også redegjøre for, og begrunne, eventuelle avvik av betydning fra klimagassbudsjett, samt redegjøre for forslag til tiltak. Utslippsrapporten skal føres på skjema utarbeidet av byggherren slik at byggherren kan kontrollere og etterprøve den. Skjema utarbeidet av byggherren skal alltid benyttes.

Entreprenøren skal ved ferdigstillelse av kontraksarbeidet fremlegge et endelig klimagassregnskap.

Utslippsberegningene i klimagassregnskapet skal være basert på prosjektspesifikke beregnings- og utslippsfaktorer som nevnt i VegLCA. Disse prosjektspesifikke beregnings- og utslippsfaktorene må være godkjent av byggherren. Dersom det ikke finnes slike faktorer, må standardfaktorene i byggherrens klimagassbudsjett, i VegLCA, benyttes.

32.6. Krav til anleggsmaskiner i tunnel

Ikke aktuelt for denne kontrakten.

32.7. Kjøretøy og maskiner

Alle maskiner og utstyr som skal brukes i kontrakten skal være utstyrt med registreringsmerke med QR-kode og være registrert i maskinregisteret (www.reginn.no). Møre og Romsdal fylkeskommune skal gis elektronisk innsyn i registeret for å kunne utøve sanntidskontroll og få oversikt over entreprenørens og underentreprenørens registrerte maskiner og utstyr.

Alle dieseldrevende kjøretøy og maskiner som benyttes i kontrakten, skal ha henholdsvis EURO 6 og STEG 4 godkjennelse.

Entreprenøren skal månedlig rapportere på energiforbruket, minimum elektrisitets- og dieselforbruk. Diesel skal rapporteres i avgiftsfri og diesel med veibruksavgift. Tall skal rapporteres som liter forbrukt. Prosjekter som bruker rent biodrivstoff skal rapportere på dette.

32.8. Spesielle krav knyttet til ytre miljø

For å ivareta forholdene innen og rundt anleggsområdet, er det stilt noen spesielle krav for å ivareta det ytre miljøet. Bakgrunnen for kravene fremkommer i reguleringsplanen, i YM-planen med vedlegg og egne prosesser utover det som er beskrevet her.

- For å ivareta gytefelt for torsk er det ikke tillatt med sprenging i sjø i gyteperioden for torsk 01.feb-30.april. Videre at utfylling og mudring skal søkes utført utenom gyteperioden for torsk, så sant dette er praktisk mulig.
- Tilslamming må unngås ved utfylling og mudring.
- For å ivareta det marine naturmangfoldet, er det stilt krav om bruk av siltgardin ved fyllingsarbeider i akse 2 og akse 3.
- For å ivareta viktig naturbeitemark er det stilt krav til håndtering ved avskaving og tilbakeføring.
- Masser skal ikke flyttes/lagres mellom ulike eiendommer.

- Det er stilt krav til håndtering av bunnvegetasjon, matjord og dyrka areal.
- Ved kulturminne på Nerlandsøya skal det etableres et midlertidig gjerde i anleggsperioden for å hindre utilsikta skade på automatisk freda kulturminne ved anleggsgrensa.
- Masse som skal fylles i sjø skal håndteres slik at det unngås at plast havner i sjø. Det skal tilstrebes å benytte masse som inneholder minimalt med plast. Ved utfylling av masse i sjø skal det etableres rutine for visuell kontroll av uheldig partikkelspredning og plast, samt logging av utfyllingsmasse.
- Entreprenør skal ha tilgjengelig beredskap for oppsamling og for å minimere skade etter utslipp på sjø.
- Entreprenør skal utarbeide prosedyrer for å hindre at avfall under bygging havner i sjø.
- Entreprenør skal etablere syklisk rutine for opprydding i sjø for å unngå spredning av avfall/avfall som flyter bort.
- Fremmede arter blir kartlagt sommer 2022. Disse skal håndteres i tråd med krav i rapport.
- Alle maskiner skal være rengjort før de ankommer anleggsområdet før å unngå spredning av fremmede arter.
- Uakseptabelt støyende arbeid skal ikke utføres mellom kl 23:00-07:00. Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016) skal følges. I forkant av utførelse av støyende arbeid, skal omgivelser informeres.
- For å hensynte saueholdet til grunneier på Igesund, skal det etableres hensiktsmessig gjerde langs anleggsområdet. Gjerde som blir fjerna, må erstattes.
- Alle maskiner skal være utstyrt med egnet absorpsjonsmiddel, slik at trafikkfarlig søl som oljelekkasjer og lignende kan samles opp umiddelbart.
- Kjemikalielager skal være sikret mot lekkasjer ut, slik at eventuelle lekkasjer samles opp. Oppsamlingskapasiteten skal minimum tilsvare volumet på største kjemikalietank.
- Dobbeltveggede tanker benyttes. (forurensingsloven §18.6)

Se ellers vedlagt YM-plan med reguleringsplanens krav til håndtering av ytre miljø og med risikovurdering for ytre miljø. Tiltak beskrevet der skal innkalkuleres i entreprenørens tilbud.

33 Fellesbestemmelser for SHA og YM

33.1. Beredskapsplan og øvelser

Målet med planen er at alle skal være best mulig forberedt til å håndtere en uønsket hendelse på arbeidsstedet. Planen skal være gjort kjent blant alle som utfører arbeid på kontrakten, og være tilgjengelig for disse.

Entreprenøren skal utarbeide en plan som minst skal inneholde:

- Beredskapsrutiner for ulykker, brann, forurensning og andre uønskede miljøhendelser inklusive hyppighet av øvelser
- Eventuelle andre eksisterende beredkapsplaner
- Ressurser og materiell til bruk ved ulykker, brann og utslipp
- Varslingsplan

Beredskapsrutiner skal bygge på kontraktens risikovurdering og føringer i eksisterende beredkapsplan. Transportevakuering samt avsperring i forbindelse med en uønsket hendelse skal framgå spesielt.

Planen skal gi oversikt over nødvendige ressurser, det vil si førstehjelpsutstyr og beredkapsmateriell (brannslukningsapparat, oppsugingsmiddel osv.), samt oversikt over tilgjengelige telefoner. Alle som utfører arbeid på kontrakten, skal ha tilgang til egnet kommunikasjonsutstyr.

Varslingsplanen inngår i kontraktens SHA-plan, og skal også inkludere varslingsplan for uønskede hendelser knyttet til ytre miljø. Varslingsplanen skal skjematisk vise hvem som skal varsle og hvem som skal varsles.

Plan for håndtering av uønskede hendelser skal inneholde en oversikt over hvem som skal delta i og lede gjennomgangen med berørt personell etter en alvorlig hendelse (debrifing).

Rutinene for beredskap, som omtalt i dette punktet, skal gjennomgås grundig i forbindelse med et byggemøte tidlig i kontraksperioden. For større eller risikofylte kontrakter skal det i tillegg holdes minst en beredkapsøvelse tidlig i kontraksperioden. I tillegg skal det utføres en øvelse der tema er arbeid i høyden. Beredkapsøvelsen skal tilpasses en tenkelig uønsket hendelse for kontraksarbeidet.

Etter en alvorlig hendelse, skal det gjennomføres debrifing for berørt personell.

33.2. Rapportering og oppfølging av uønskede hendelser

Ved uønskede hendelser skal det minimum gis den informasjon som etterspørres i skjemaet «Melding om uønsket hendelse eller farlig forhold innen HMS». Rapporten føres i ELRAPP (R18) eller lignende system. Valg av system gjennomgås i samhandlingsfasen. Årsaksanalyse og hvilke tiltak som gjøres for å unngå gjentakelse av hendelsen, skal også sendes byggherren.

Byggherren krever i tillegg en sammenstilling i Måned rapport-HMS i ELRAPP (R19) eller lignende system. Valg av system gjennomgås i samhandlingsfasen.

Entreprenørens rapportering av arbeidsulykker, yrkesskader og andre uønskede hendelser skal skje etter følgende retningslinjer:

Hva Rapporteres	Når rapporteres	Til hvem	Rapportform til byggherren
Alvorlige ulykker i forbindelse med arbeid (konsekvensklasse K5 og K4)	Når det skjer	Politi Arbeidstilsynet Byggeleder DSB ved sprengningsulykker og elektrisitetsulykker Brannvesenet ved brann og forurensningsulykker Verneombud Pårørende (politiet varsler ved dødsulykke)	Muntlig i første omgang, deretter skriftlig ³⁾
Øvrige ulykker (konsekvensklasse K3, K2 og K1)	Senest innen 48 timer	Byggeleder DSB i tillegg til Arbeidstilsynet ved sprengningsulykker og elektrisitetsulykker Verneombud	Skriftlig ³⁾
Nestenulykker	Senest innen 14 dager	Byggeleder	Skriftlig ³⁾
Alvorlige nestenulykker (konsekvensklasse K5 og K4)	Når det skjer	Byggeleder	Muntlig i første omgang, deretter skriftlig ³⁾
Yrkessykdom eller yrkesskade	Når det blir konstatert ¹⁾	Arbeidstilsynet Byggeleder ²⁾	Skriftlig

1) Benyttes til forebyggende arbeid

2) Bare når arbeidstaker samtykker og sykdommen er relevant for arbeid i denne kontrakten.

3) Rapportering gis ved bruk av ELRAPP skjema R18.

Begrepsforklaring

DSB: Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Nestenulykke: Uønsket hendelse som under litt andre omstendigheter kunne ha resultert i skade på personer, miljø eller materielle verdier

Ulykke: Uønsket hendelse som resulterer i utilsiktet skade på personer, miljø eller materielle verdier, eller fører til produksjonstap

Konsekvensklasse	Personskade
K5	Død
K4	Alvorlig personskade med mulig varig mén
K3	Personskade med fravær over 10 dager
K2	Personskade med fravær inntil 10 dager
K1	Personskade uten fravær

Konsekvensklasse	Materiell skade
K5	> NOK 10 mill
K4	> NOK 5 mill
K3	> NOK 1 mill
K2	> NOK 250.000
K1	> NOK 50.000

Konsekvensklasse	Miljøskade
K5	Katastrofal miljøskade. Svært alvorlige og langvarige miljøskader. Regionale og/eller lokale konsekvenser med restaureringstid over 10 år.
K4	Kritisk miljøskade. Alvorlige og langvarige miljøskader. Lokale konsekvenser med restaureringstid 5-10 år.
K3	Alvorlig miljøskade. Betydelige miljøskader. Restaureringstid 1-5 år.
K2	Moderat miljøskade. Registrerbar skade. Restaureringstid inntil 1 år.
K1	Minimal miljøskade. Ikke registrerbar i resipient.

33.3. Undersøkelse av dødsulykker og hendelser med stort risikopotensiale

Denne bestemmelsen gjelder ved dødsulykker eller uønskede hendelser som etter byggherrens vurdering har stort risikopotensiale. Etter slike hendelser, hvor det er involvert

personer som deltar i kontraksarbeidet eller er tredjepart, kan byggherren iverksette undersøkelser i samsvar med byggherrens prosedyrer. I slike tilfeller skal entreprenøren stille personell og øvrige ressurser til disposisjon for byggherrens undersøkelser, samt sørge for at det samme (alvorlig mén og død) gjøres av alle som faller inn under samordningsansvaret for kontraktarbeidet.

33.4. Byggherrens sanksjonsrett

Ved manglende bruk av påbudt personlig verneutstyr, eller andre brudd den enkelte arbeidstaker svarer for, vil det først bli gitt skriftlig advarsel, deretter skriftlig bortvisning fra arbeidsstedet.

Dersom entreprenøren eller hans kontraksmedhjelpere unnlater å utarbeide sikkerhetsrutiner eller å etterkomme anvisninger for å ivareta SHA eller YM, kan byggherren iverksette følgende tiltak:

1. Stanse arbeidet som er berørt av kontraksbruddet inntil forholdet er brakt i orden. Dersom forholdet gjelder YM fastsettes en kort frist for iverksetting av tiltak. Dette gir ikke entreprenøren rett til godtgjørelse for de merkostnader dette måtte påføre ham.
2. Ved gjentatte brudd på ivaretagelse av SHA i tillegg til å stanse arbeide kan byggherren ilegge en økonomisk sanksjon på kr. 30 000 pr. forhold.
3. Dersom forholdet gjelder YM og ikke er rettet innen fastsatt frist, kan byggherren selv sørge for å få tiltak gjennomført eller iverksatt for entreprenørens regning.

Byggherrens økonomiske krav knyttet til entreprenørens kontraksbrudd begrenses ikke til kontraktens gjenstand, men omfatter også brudd på kontraksbestemmelser knyttet til SHA og YM.

Ved gjentatte brudd på kontraksbestemmelsene om HMS kan entreprenøren bli utelukket fra fremtidige kontrakter med Møre og Romsdal fylkeskommune. Der entreprenøren er et arbeidsfellesskap (leverandørgruppe) gjelder utelukkelsen begge deltagerne eller alle der det er flere enn to.

34 Forbedringer og utviklingsarbeider

Der partene har forslag til alternative løsninger som gir besparelser, uten verdiforringelse for prosjektet, tas dette opp skriftlig, på samarbeidsmøte eller på byggemøte.

Som incitament til endringer, utviklingsprosjekter mv. som fører til besparelse i forhold til kontrakt, fordeles differensen mellom kontraktens utførelse og avtalt utførelse likt mellom byggherre og entreprenør, etter at hver av partene har fått dekket sine utgifter til omprosjektering. Byggherren avgjør hvilke forslag som kommer til utførelse.

Der partene blir enige om at utviklingsarbeider skal gjennomføres, opprettes egne tilleggsavtaler om dette. Dette kan også være aktuelt for utviklingsarbeid dersom det ikke fører til besparelse for denne kontrakten.

Hvis anleggets tekniske verdi endres, skal denne endringen avregnes før besparelsen fordeles. Normal omprosjektering fra byggherrens side som følge av endrede krav, ønsker, avvikende grunnforhold mm. omfattes ikke av denne avtalen.

35 Sprengningsarbeider

35.1. Transport av sprengstoff

Alle kjøretøy for transport av sprengstoff, uansett mengde, skal være ADR-godkjent.

35.2. Sprengningsplaner

Ytterhjørner for salvene skal koordinatfestes og angis på sprengningsplan.

Generelt gjelder at sprengningsplan skal oversendes byggherren minimum 14 dager før planlagt oppstart av sprengningsarbeider. Der sprengningsarbeider ikke har vært forutsett, avtales oversendelse av sprengningsplan i samhandlingsmøte for oppstart av sprengningsarbeider.

35.3. Salveplaner

Ytterhjørner for salven skal koordinatfestes og angis på salveplan.

Salveplan, med angivelse av bormønster, klokkeslett for avfiring og omtrentlig salvestørrelse skal oversendes byggherren minimum 24 timer før planlagt avfiring av salve.

Minimum to timer før avfiring av salve skal entreprenøren oversende byggherren revidert salveplan med faktisk boret mønster, revidert ladeplan og dekningsplan.

35.4. Bergsprengningsleder

Bergsprengningsleder skal kunne innfinne seg på brukerstedet på de dager hvor det gjøres sprengningsarbeider.

35.5. Bergsprenger

Bergsprenger skal ha påkledningsdetaljer som tydelig viser posisjon som bergsprenger.

35.6. Arbeid hvor det er mulighet for å påtreffe sprengstoff fra tidligere entreprise

Bestemmelsen gjelder ved arbeider som rensk, graving, pigging, boring, mv. hvor det er mulighet for å påtreffe sprengstoff fra tidligere utførelse. Arbeider i slike områder skal planlegges og gjennomføres i samråd med byggherren for å bestemme omfang og type tiltak. Ansvarlig bergsprenger skal være tilstede under hele arbeidsprosessen, og arbeidene skal utføres av personell med kompetanse fra tilsvarende arbeid.

35.7. Oppstartsmøter ved sprengningsarbeid

I forbindelse med oppstart av sprengningsarbeider skal det holdes egne oppstartsmøter hvor hovedentreprenør og alle underentreprenører som er involvert i disse arbeidene skal være representert. Møtet skal avholdes før sprengningsplan oversendes byggherren. Der behov for sprengning ikke har vært forutsett, skal møte avholdes tidligst mulig etter at sprengningsbehov er blitt kjent. Det betales ikke for tidsbruk for disse møtene. Byggherren leder møtet.

Formålet med møtet er å gjennomgå rutiner og prosedyrer for gjennomføring av sprengningsoppdraget, herunder også risikovurderinger, entreprenørens fremdriftsplan og tiltenkte ressurser for sprengningsoppdraget, dokumentasjon og avviksbehandling.

36 Andre bestemmelser

36.1 Riggplass

Entreprenøren skal utarbeide en riggplan for anleggsområdet, som skal oversendes byggherren senest 4 uker etter kontraktsinngåelse.

Planen skal inneholde kart og en beskrivelse for relevante forhold på anleggsområdet.

- Inngjerding og porter
- Kontor, spise- og skiftebrakker og ev. innkvartering
- Beredskapsutstyr
- Områder for lagring av materiell
- Områder for lagring av farlig stoffer
- Kjøreadkomster og ferdselsveger

Listen er ikke uttømmende.

Byggherren skal ha oversendt fra entreprenør en plan over all innkvartering, før oppstart av arbeidene.

Innkvarteringen skal være forsvarlig utformet, innredet og vedlikeholdt. Viktige momenter er blant annet størrelse, innredning og brannsikkerhet. Boligens standard skal også være i tråd med den teknologiske og sosiale samfunnsutviklingen. Innkvarteringen skal ha tilfredsstillende ventilasjon og skal ikke ha sopp, råte, fuktskader eller lignende. Innkvartering i arbeidslokaler eller på arbeidsplassen aksepteres ikke. Innkvarteringen skal også være godkjent ifølge bygningslovgivningen.

Som hovedregel skal arbeidstaker ha:

- eget soverom med vindu som kan åpnes
- oppholdsrom med stoler, sofa og TV. Hvis soverommet er stort, vil kravet om areal til rekreasjon kunne være ivaretatt på soverommene. Dersom soverommet er lite, vil det være krav om separat oppholdsrom.
- tilgang på bad og toalett. Ett låsbart toalett og en låsbar dusj per 4-5 beboere.
- vaskerom for vaskemaskin og tørkemuligheter for klær.
- sted for oppbevaring og tilberedelse av mat
- garderobe eller skap til oppbevaring av tøy
- stor nok plass til matlaging og oppbevaring av matvarer, spiseplass, spisebord og stoler
- ren og ryddig innkvartering

Når entreprenøren skal ta stilling til om innkvarteringen holder mål, må han legge vekt på behovet for privatliv og verdighet i forhold til antall beboere, og muligheten for å holde boligen ren og ryddig.

Entreprenøren skal sørge for avmerking og tilrettelegging av områder for lagring og oppbevaring av forskjellige materialer. Alle overflødige materialer og materiell skal fjernes så snart dette er mulig. Lagring av eksplosiver, brennbare stoffer (dynamitt, tennere, olje, gass, drivstoff, syrer osv.) skal vises tydelig i riggplanen. En oversikt som viser maks tillatte mengder av disse stoffene skal være en del av riggplanen.

Hensetting av kjøretøy, maskiner og utstyr skal ikke være til hinder for annen trafikk og anleggsdrift. Veger skal holdes åpne, ryddet og fri for materiell og avfall. Anleggstrafikk gjennom boligområder skal ikke forekomme så sant alternative kjøreruter eksisterer. Hvilke kjøreruter som skal benyttes skal avklares med byggherren på forhånd.

Entreprenøren skal sørge for at arbeidsstedet til enhver tid er sikret mot uvedkommende, i og utenfor ordinær arbeidstid. Ved fraværsperioder (helger og ferier) plikter entreprenøren å ha en person i nærheten (innen 1 time med bil) som daglig kontrollerer at sikkerhetstiltakene er i orden. Byggherren skal til enhver tid ha ajourført navn og telefonnummer på den som ivaretar sikkerhetstiltakene i slike perioder.

Det skal tas spesielt hensyn til barn, naboer og myke trafikanter.

Rengjøring av utstyr skal kun skje på en måte og på et sted som ikke utsetter trafikanter, naboer, arbeidere eller andre for fare eller er til sjenanse eller skade for omgivelsene.

36.2 Tilknytninger til offentlig nett, elkraft, mm

Strøm:

Informasjon om kapasitet byggestrøm Nerlandsøy nettstasjon i eksisterende bru kapasitet ca. 75 kw. Nettstasjon Igesund ved eiendom 96 kapasitet ca. 30 kw.

Vann:

Det er god kapasitet til vann på begge sider av brua.

36.3 Kontor og laboratorium for byggherren

Viser til sted A, prosess 12.2 Rigg for byggherren.

36.4 Sanksjoner knyttet til mangelfull rapportering

Dersom entreprenørens dokumentasjon til byggherren er mangelfull, og entreprenøren ikke framskaffer den avtalte dokumentasjonen innen 14 dager etter å ha blitt gjort oppmerksom på forholdet, ilegges entreprenøren et trekk på 5 000 kroner per hverdag for hvert forhold inntil dokumentasjonen foreligger.

Entreprenøren ilegges et trekk på 10 000 kroner dersom byggherrens stikkprøvekontroll avdekker vesentlige avvik i utførelsen som forringer kvaliteten og som ikke er meldt inn til byggherren innen 2 dager etter at avviket inntraff, på tross av at entreprenøren visste om eller burde ha visst om avviket.

Sanksjon i form av trekk er ikke begrensende for byggherrens håndtering av mangler i henhold til NS 8405.

36.5 Arbeidstegninger og beregninger utført av entreprenør

Entreprenøren har ansvar for å prosjektere og utarbeide nødvendig arbeidsgrunnlag for gjennomføring av de nedenfor nevnte arbeider i henhold til konkurransegrunnlaget.

For all egen prosjektering må entreprenør utføre faglig og tverrfaglig kontroll. Prosjektert fagmodell og annet arbeidsgrunnlag skal leveres til byggherre i henholdt til krav i hvert enkelt tilfelle.

Grunnlaget for utarbeidelse av arbeidstegninger er IFC-modeller og følgedokumenter og følgetegninger i konkurransegrunnlaget. Følgende arbeider er omfattet:

1. Brulager for alle akser skal leveres til byggherren på dwg og pdf format senest 4 uker før produksjon av lager.
2. Brufuger skal leveres til byggherren på dwg og pdf format senest 4 uker før produksjon.
3. Alle beregninger og tegninger av stillas, brureis, forskalingsselementer og andre understøttelser skal leveres til byggherren på pdf-format senest 4 uker før produksjon.

Tegninger og beregninger for forskalingsvogner (FFB), forskalingsvogner (viadukter), kantdragervogner og forskalingskasser (A6, A7 og A8) skal sendes til Vegdirektoratet (VD) for teknisk godkjenning. Det må påberegnes ca 8 ukers prosjekterings- og godkjenningstid fra nødvendig grunnlag foreligger fra entreprenør til endelig godkjente tegninger foreligger. Disse arbeidstegningene skal leveres til byggherren med godkjenning fra VD på pdf format senest 4 uker før produksjon.

4. Alle beregninger og tegninger for stillas og løfteoperasjoner som belaster permanente konstruksjoner utover trafikklaster i offentlig vegnett. Dette må søkes om innen 2 mnd. etter kontraktsinngåelse. Frist for levering til byggherren innen 2 mnd. etter kontraktsinngåelse.
5. Alle tegninger (form og armering), beregninger for bygging og dokumentasjon av prefabrikkerte betongkasser (forskalingskasser), utstyr og innfestingsdetaljer som skal benyttes som ytterforskaling til pelehoder for frittstående pelegrupper i vann i akse 6,7 og 8. Dette gjelder alle konstruksjonsfaser, inkludert transport, nedsetting og tidsrom frem til ferdig støpte pelehoder skal leveres til byggherren på pdf format senest 5 uker før hver fase. Tegninger som skal inngå i produksjonsunderlaget leveres også i dwg-format.
6. Tegninger og beregninger for midlertidig konstruksjon som kan komme til anvendelse i forbindelse med jekking horisontalt mellom FFB-kragarmer (hovedspenn) mellom akse 4 og 5 skal oversendes byggherren 8 uker før jekking.
7. Midlertidig fundamenter for eventuelle kraner.
8. Eventuelle midlertidige fundamenter for brureiser.
9. Midlertidig(e) massedeponi.

10. Anleggsveger på land og i sjø.
11. Midlertidige omlegginger av veger, VA-anlegg og kabler.
12. Midlertidige tiltak for føring av overflatevann og grunnvann forbi eller gjennom anleggsområdet.
13. Midlertidig vannledning til anleggsdriften.
14. Midlertidig strøm til anleggsdriften.
15. Midlertidige kaier.
16. Andre tegninger videre ut over det som byggherren har levert i konkurransegrunnlaget og som entreprenøren trenger for å utføre kontraksarbeidet.

Entreprenør er ansvarlig for å utarbeide arbeidstegninger med detaljeringsnivå ut over det som er vist i tilbudstegningene.

36.6 Massedisponeringsplan

Entreprenøren skal levere en plan som viser hvordan massene i kontrakten skal disponeres før arbeidene igangsettes. Planen skal oppdateres når det oppstår behov for endringer i massedisponeringen.

Planen skal som minimum vise disponering av følgende massetyper:

- Vegetasjonsmasse
- Jordmasser
- Myr og andre ubrukbare masser
- Naturbeitemark
- Sprengt stein i dagen
- Forurensede masser i sjø
- Resirkulerte masser
- Masser tilført utenfra

36.7 Stikningsdata

Entreprenøren må selv etablere nødvendige fastmerker langs traseen utover de som oppdragsgiver allerede har etablert. Entreprenøren plikter å beskytte fastmerker mot ødeleggelse, og er selv ansvarlig for reetablering av ødelagte fastmerker. Skader på og ved fastmerket som kan påvirke posisjonen (nøyaktigheten) til dette, skal umiddelbart rapporteres til byggherre. Entreprenøren er ansvarlig for dokumentasjon av nye fastmerker. Dokumentasjon skal leveres og godkjennes av byggherre før nye punkter tas i bruk.

Kontroll av utført stikking skal alltid skje som dokumentert egenkontroll. I tillegg skal det for bru, og liknende stikningsarbeider, der konsekvensene av uoppdagede, grove feil kan bli store, utføres en ekstern uavhengig kontroll av stikkingen.

Entreprenørens opplegg for gjennomføring av stikningsarbeidene skal inngå i kvalitetsplanen.

Entreprenøren må selv stille med nødvendig kompetanse, utstyr og dataprogrammer for å kunne laste ned, konvertere og bruke vegmodeller med tilhørende data aktivt. Entreprenør er for øvrig selv ansvarlig for å hente ut alle nødvendige utsettings- / stikningsdata fra prosjektets vegmodeller.

Viser ellers til kapittel D2 «Tegninger og supplerende dokumenter» og kapittel D1 – sted A – Prosess 11.1, 11.2 og 11.3 for utfyllende informasjon.

36.8 Forurensning fra entreprenørens egne arbeider

Entreprenør må rapportere om forurensning/utslipp som avvik. Forurensning og utslipp som skyldes entreprenørens egne arbeider, skal fjernes og deponeres på entreprenørens regning før arbeidene fortsetter og skal ikke ha noen fremdriftsmessige eller økonomiske konsekvenser for byggherren. Entreprenør må dekke kostnadene med levering og deponering av disse massene selv. Denne bestemmelsen gjelder for alle entreprenørens arbeider.

36.9 Ferie på anlegget

Det skal hvert år legges opp til følgende ferie, med full stopp på anlegget:

Jul/nyttår: Sammenhengende stopp på anlegget fom. 24. desember tom. 1. januar.

Påske: Sammenhengende stopp på anlegget fom. Palmesøndag tom. 2. Påskedag

3 ukers sammenhengende stopp på anlegget på sommeren. Ukene skal legges til fellesferien.

I tillegg skal det være stopp på anlegget i forbindelse med andre helligdager samt offentlige fridager som 1. mai og 17. mai.

36.10 Byggherrens bruk av droner

Byggherren vil i tillegg til ordinær inspeksjon, bruke droner til å inspisere arbeidet og for å dokumentere fremdrift på prosjektet.

36.11 Tilkømt fra båt/sjø

Det skal være stabile/robuste tilkomster til alle lokasjoner hvor entreprenør og byggherre skal legge til med båt, så som fyllinger, brufundamenter, lektene som ligger i ro etc. Entreprenør er ansvarlig for søknader, levering, utlegging, flytting og fjerning av tilkomster. Alt arbeid og materiell ifm dette skal prises inn i prosess Sted A Forberedende tiltak og generelle kostnader, prosess 13.

36.12 Tiltak i forbindelse med transport på eksisterende vegnett

Eksisterende veier i området er smale. Entreprenør må ta hensyn til det ved transport på veiene. En må tilpasse farten etter forholdene. Dette skal inkluderes i kontraktens enhetspriser.

Eksisterende bru 15-0997 Nerlandsøybrua er i dårlig stand. Den har brukslast BK 10/50. Brua er lysregulert med kun ett kjørefelt åpent. Ved å ha kjøreavstand mellom vogntog over 30 tonn på 100m, overskrides ikke samme områder på brua samtidig.

36.13 Presisering angående underentreprenører

Kontraksbestemmelsene som omfatter underentreprenører gjelder også underentreprenører dersom dette benyttes, jf. C2-18.

36.14 Frister ifm arbeidstegninger/modeller for bruer

For Ny Nerlandsøybru gjelder følgende:

Modeller/Arbeidstegninger skal generelt foreligge 6 uker før arbeidene starter i henhold til omforent fremdriftsplan. Entreprenøren må lage sin fremdriftsplan slik at det tydelig går frem når tegninger må leveres.

For flere av arbeidene gjelder andre frister for levering av nødvendig dokumentasjon fra entreprenør og arbeidstegninger fra byggherren. Dette er bl a angitt i kapittel D1, pkt 20 Spesielle krav i fremdriftsplanen (Se NS 8405, pkt. 18) og pkt 36.5 Arbeidstegninger beregning utført av entreprenør i dette dokumentet.

37 CoVid-19 og krigen i Ukraina

37.1 Rapportering

I de perioder hvor gjennomføringen påvirkes av Covid-19 og/eller konsekvenser av krigen i Ukraina, skal partene jevnlig oppdatere hverandre kort om status, tiltak og konsekvenser. Partene har ansvar for å skriftliggjøre en kort oppsummering av den jevnlig rapporteringen.

37.2 Partenes krav på fristforlengelse på grunn av CoVid-19 og/eller konsekvenser av krigen i Ukraina (se NS 8405 pkt. 24.3)

Partene har krav på fristforlengelse dersom fremdriften hindres av Covid-19 og/eller konsekvenser av krigen i Ukraina, utover det som kunne legges til grunn på tilbudstidspunktet, med mindre partene med rimelighet kunne ventes å unngå eller overvinne følgene.

Bli fremdriften hindret av en kontraksmedhjelper, har parten krav på fristforlengelse dersom kontraksmedhjelperen hindres av slike forhold som nevnt i første ledd.

En part har krav på fristforlengelse dersom fremdriften hindres som følge av at den andre parten har krav på fristforlengelse etter denne bestemmelsen.

37.3 Vederlagsjustering som skyldes CoVid-19 og/eller konsekvenser av krigen i Ukraina (se NS 8405 pkt. 25)

Entreprenøren har krav på å få dekket 50 % av prisen i prosess 12.12 Drift av rigg og midlertidige bygninger, ved fristforlengelse gitt på grunn av CoVid-19 og/eller konsekvenser av krigen i Ukraina.

D1 Beskrivelse

D2 Tegninger og supplerende dokumenter

D 2.1 Prosjektinformasjon – detaljert oversikt over dokumentasjonen

Prosjektinformasjonen inneholder oversikt over dokumenter som inngår i kap. D2 i konkurransegrunnlaget.

D 2.2 Grunnlagsdata iht. håndbok V770 Modellgrunnlag kap 4-11

D 2.2.1 Fastmerker

Fastmerker (grunnlagsnett/byggeplassnett)		
Type	Referanse V770	Inngår i konkurransegrunnlaget
Koordinatfil	kap. 5	x
Oversiktskart	kap. 5	x

D 2.2.2 Høydegrunnlag for terrengoverflatemodell

Høydegrunnlag for terrengoverflatemodell		
Type	Referanse V770	Inngår i konkurransegrunnlaget
Data fra landmåling	kap. 6	x
Data fra skanning	kap. 6	x

Data for landmåling: Fra eksisterende veg til påkobling ny veg

Data for skanning: Laserdata fra flyskanning

D 2.2.3 Installasjoner i grunnen

Ikke aktuelt.

D 2.2.4 Tematiske geodata

Tematiske geodata		
Type	Referanse	Inngår i konkurransegrunnlaget
Kartdata		
Nasjonale kartdata N50-N5000	Beskrivelse Kartverket	☐
N5	Beskrivelse Kartverket	☐

Tematiske geodata		
Type	Referanse	Inngår i konkurransegrunnlaget
N20	Beskrivelse Kartverket	☐
N20 Bygning	Beskrivelse Kartverket	☐
Samferdselsdata		
FKB-Veg	Beskrivelse Kartverket	x
FKB-Vegnett	Beskrivelse Kartverket	☐
FKB-Bane	Beskrivelse Kartverket	☐
FKB-Lufthavn	Beskrivelse Kartverket	☐
Terrengform:		
FKB-Laser	Beskrivelse Kartverket	☐
DTM (Digital terrengmodell)	Beskrivelse Kartverket	☐
FKB-Høydekurve	Beskrivelse Kartverket	x
Bygg og anlegg		
FKB-Bygning	Beskrivelse Kartverket	x
FKB-Bygningsmessige tiltak	Beskrivelse Kartverket	x
FKB-PblTiltak	Beskrivelse Kartverket	☐
FKB-Adresse	Beskrivelse Kartverket	x
FKB-LedningVA	Beskrivelse Kartverket	x
FKB-LedningEITele	Beskrivelse Kartverket	x
FKB-Arealbruk	Beskrivelse Kartverket	x
FKB-Naturinfo	Beskrivelse Kartverket	x
FKB-Fastmerke	Beskrivelse Kartverket	☐
Kyst, innsjø og vassdrag		
FKB-Vann	Beskrivelse Kartverket	☐
Markslag		
FKB-AR5	Beskrivelse Kartverket	x
Eiendomskart		
FKB-Eiendomskart	Beskrivelse Kartverket	x
FKB-Servitutt	Beskrivelse Kartverket	☐
Restriksjonsdata		
Kulturminne	Beskrivelse Kartverket	☐
Verneområde	Beskrivelse Kartverket	☐

Tematiske geodata		
Type	Referanse	Inngår i konkurransegrunnlaget
Presentasjonsdata		
Tekst 1000	Beskrivelse Kartverket	☐
Tekst 5000	Beskrivelse Kartverket	☐
Ortofoto (flybilder)		
Ortofoto	BeskrivelseKartverket	x
Vertikalbilde	BeskrivelseKartverket	☐
Administrative grenser		
Norges maritime grenser	Beskrivelse Kartverket	☐
Administrative enheter	Beskrivelse Kartverket	☐
Statistiske enheter	Beskrivelse Kartverket	☐
Skog og landskap		
Jordsmonn fullstendig	Beskrivelse Kartverket	☐
Jordsmonn enkel	Beskrivelse Kartverket	☐
Jordsmonn forenklet	Beskrivelse Kartverket	☐
Jordsmonn datasett	Beskrivelse Kartverket	☐
Norges geologiske undersøkelser		
Industrimineral	Beskrivelse Kartverket	☐
Løsmasser	Beskrivelse Kartverket	☐
Malm	Beskrivelse Kartverket	☐
Naturstein	Beskrivelse Kartverket	☐
Berggrunn	Beskrivelse Kartverket	☐
Grus og pukk	Beskrivelse Kartverket	☐

D 2.2.5 Lag i grunnen

Lag i grunnen		
Type	Referanse	Inngår i konkurransegrunnlaget
Grunnboringsdata	V220 og V770 kap. 9	x
Geologiske rapporter	V220	x
Geotekniske rapporter	V220	x

D 2.2.6 Grunnlagsdata for tunneler

Ikke aktuelt.

D 2.2.7 Dokumentasjon fra tidligere prosjektfaser i regi av byggherre

Ikke aktuelt.

D 2.2.8 Planer fra andre tiltakshavere

Ikke aktuelt.

D 2.3 Objektkodeliste iht. håndbok V 770 Modellgrunnlag kap. 3

Objektkodeliste		
Type	Referanse V770	Inngår i konkurransegrunnlaget
Objektkodeliste tilpasset prosjektet	kap. 3	x

D 2.4 Modellgrunnlag iht. håndbok V770 Modellgrunnlag**D 2.4.1 Grunnlagsmodeller**

Grunnlagsmodeller beskriver eksisterende situasjon		
Type	Referanse V770	Inngår i konkurransegrunnlaget
Terrengoverflatemodell	kap. 14.3	x
Grunnforholdsmodell	kap. 14.4	x
Eksisterende objekter	kap. 14.5	x
Administrative forhold	kap. 14.6	☐

Grunnforholdsmodellen: Utarbeidet utfra borepunkter fra grunnundersøkelsene.

D 2.4.2 Fagmodeller

Fagmodeller beskriver planlagt situasjon			
Type	Referanse V770	Inngår i konkurransegrunnlaget	
Veg	kap. 15.3	x	
Bru og konstruksjoner	kap. 15.4	x	
Tunnel	kap. 15.5	☐	
Tekniske installasjoner	kap. 15.6	x	
Byggetekniske detaljer	kap. 15.7	☐	
Vann og avløp (VA)	kap. 15.8	x	
Drenering og vannbehandling	kap. 15.9	x	
Skilt	kap. 15.10	x	
Vegoppmerking	kap. 15.11	x	
Belysningsanlegg	kap. 15.12	x	
Signalanlegg	kap. 15.13	☐	
Kabelføringsanlegg	kap. 15.14	x	
Landskapstiltak	kap. 15.15	☐	
Geoteknikk og geologi	kap. 15.16	☐	
Reguleringsflater	kap. 15.17	☐	
Grunnerverv	kap. 15.18	☐	
Ytre miljø	kap. 15.19	☐	
Terrengarbeider	kap. 15.20	☐	

D 2.4.3 Tverrfaglige modeller

Tverrfaglige modeller, beskriver fremtidig situasjon		
Type	Referanse V770	Inngår i konkurransegrunnlaget
Tverrfaglig modell	kap. 16	x

Quadri samordningsmodell

D 2.4.4 Presentasjonsmodeller

Ikke aktuelt.

D 2.5 Resultatdata

D2.5.1 Dokumentasjon til Nasjonal vegdatabank (NVDB) og Felles kartdatabase (FKB)

Vi skiller på prosjekterte data (L1) og «som-utført» data (L2).

L1 utarbeides som del av prosjekteringen og viser planlagt plassering/utførelse av objektene.

L1 legges ved konkurransegrunnlaget for entreprise og danner grunnlag for levering av L2. L2 leveres ved avslutning av prosjektfasen «Bygging» og dokumenterer hvordan objektene faktisk ble plassert/utført.

L2 = L1 oppdatert med eventuelle endringer fra byggefasen.

Delleveranser som skal leveres i denne kontrakten er markert med kryss i kolonne «Leveres av utførende» i tabellen nedenfor.

Delleveranse	Referanse	Leveres av oppdragsgiver	Leveres av utførende
L1 - FKB vegnettobjekter	FKB/NVDB Objektliste	☐	☐
L1 - FKB kartobjekter	FKB/NVDB Objektliste	☐	☐
L1 - NVDB vegobjekter	FKB/NVDB Objektliste	☐	☐
L2 - FKB vegnettobjekter	FKB/NVDB Objektliste	☐	x
L2 - FKB kartobjekter	FKB/NVDB Objektliste	☐	x
L2 - NVDB vegobjekter	FKB/NVDB Objektliste	☐	x

FKB/NVDB Objektliste viser hvilke objekttyper, med tilhørende egenskapstyper og geometri, som det potensielt skal leveres data for i prosjektet. Prosjektets Objektkodeliste (se kapittel D) viser hvilke objekter som skal leveres til NVDB/FKB i det aktuelle prosjektet.

FKB/NVDB Objektliste med tilhørende veiledning kan lastes ned her:

<http://www.vegvesen.no/fag/teknologi/Nasjonal+vegdatabank/Objektliste>.

Tidspunkt for levering av data:

Som-utført (L2):

- L2 skal leveres med som-utført dokumentasjon
- Dersom anlegget ferdigstilles etappevis skal data leveres etter hvert som de ulike delene av anlegget åpner for trafikk.
- Det skal leveres FKB-vegnettobjekter for midlertidige vegger/omkjøringer som skal trafikkøres i mer enn 6 måneder

Generelle krav til leveransene:

- Data leveres på SOSI-format (se V770 18.2.4) eller direkte via NVDB sitt Datafangst-API.
- Objekter og egenskaper legges inn iht. FKB Produktspesifikasjoner og NVDB Datakatalogen.
- Geometri:
 - o For prosjekterte objekter er krav til stedfestingsnøyaktighet ved leveranse til NVDB/FKB de samme som gjelder ved prosjektering av objektet.
 - o For objekter med geometri som er registrert med landmåling, skanning eller andre registreringsmetoder i felt er kravet til stedfestingsnøyaktighet som beskrevet i håndbok V770 kapittel 19.6.11, 19.6.12 og 20.1.
 - o Informasjon om faktisk stedfestingsnøyaktighet og målemetode skal angis i henhold til SOSI-standard.
- Gjeldende versjon av FKB/NVDB Objektliste ved leveransetidspunktet skal benyttes.

D 2.5.2 Tegninger

Tegninger		
Type	Referanse R700	Inngår i konkurransegrunnlaget
A Forside og tegningsliste	kap. 2.1	x
B Oversikt - plan og profil	kap. 2.2	☐
C Primærveg - plan og profil	kap. 2.3	☐
D Sekundærveg - plan og profil	kap. 2.4	☐
E Vegkryss og avkjørsler	kap. 2.5	☐
F Normalprofiler og overbygning	kap. 2.6	x
G Drenering og vannbehandling	kap. 2.7	☐
H VA-ledninger	kap. 2.8	x
I Kabler og linjer	kap. 2.9	x
J Byggetekniske detaljer	kap. 2.10	☐
K Konstruksjoner	kap. 2.11	x
L Skilt- og oppmerking	kap. 2.12	x
M Signalanlegg	kap. 2.13	☐
N Belysning	kap. 2.14	☐
O Formgiving og vegetasjon	kap. 2.15	☐
P Mengder	kap. 2.16	☐
Q Konflikttema	kap. 2.17	☐
R Til disposisjon (For andre etater)	kap. 2.18	☐
S Til disposisjon (For andre etater)	kap. 2.19	☐

Tegninger		
Type	Referanse R700	Inngår i konkurransegrunnlaget
T Visuell presentasjon	kap. 2.20	☐
U Tverrprofiler	kap. 2.21	☐
V Geoteknikk og geologi	kap. 2.22	☐
W Grunnerverv	kap. 2.23	☐
X Ytre miljø og naturressurser	kap. 2.24	☐
Y Faseplaner	kap. 2.25	☐
Z Risikofylte arbeider	kap. 2.26	☐

D 2.5.3 Prosjekttert tegningsgrunnlag

Ikke aktuelt.

D 2.5.4 Manipulerte bilder

Ikke aktuelt.

D 2.5.5 Interaktive prosjektpresentasjoner

Ikke aktuelt.

D 2.5.6 Film og animasjoner basert på 3D-modeller

Ikke aktuelt.

D 2.5.7 Foto og video

Ikke aktuelt.

E Svardokumenter

E1 Dokumentasjon fra leverandør

Dokumentasjon som skal inngå i tilbudet (evt. også med tilhørende vedlegg).
Konvolutt 1: K1 Gjennomføring av oppdraget og K2 Organisering og nøkkelpersonell. Se for øvrig til konkurransegrunnlag pkt 4.2 og 5.4.
Konvolutt 2: E3, E4 og E5. Se for øvrig til konkurransegrunnlag pkt 5.4
Kvalifikasjonskrav: E2, se for øvrig konkurransegrunnlag pkt 3.3.1
Annen dokumentasjon i tilknytning til tilbud

E Svardokumenter

E2 Svardokument for vurdering av leverandørens kvalifikasjoner

Innhold

1	Dokumentasjon av kvalifikasjoner	2
38	Det europeiske egenerklæringsskjemaet (ESPD)	2
39	Leverandørens organisatoriske og juridiske stilling	3
3.1.	Lovlig etablert foretak	3
3.2.	Generell informasjon om leverandøren	3
3.3.	Leverandører som deltar i fellesskap	4
3.4.	Støtte fra andre virksomheter for oppfyllelse av kvalifikasjonskrav	5
40	Leverandørens økonomiske og finansielle kapasitet	5
41	Leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner	7
5.1.	Relevant erfaring	7
5.2.	Bygherrers erfaringer	9
42	Helse, miljø og sikkerhet (HMS) og kvalitet	9
6.1.	SHA system	9
6.2.	Ulykkesfrekvens (H1-verdi)	9
6.3.	Ytre Miljø	9
6.4.	Kvalitetsstyring	9
43	Skatteattest	9

1 Dokumentasjon av kvalifikasjoner

Herværende skjema skal, sammen med ESPD skjemaet, fylles ut av den enkelte leverandør.

Opplysninger om leverandør skal gis med redigering og struktur som er angitt i dette kapitlet.

38 Det europeiske egenerklæringsskjemaet (ESPD)

Leverandørene skal fylle ut det elektroniske egenerklæringsskjemaet for offentlige anskaffelser (ESPD) som er gjort gjeldende i konkurransen.

Dersom flere leverandører deltar i konkurransen i fellesskap eller leverandøren støtter seg på et annet foretak for å oppfylle kvalifikasjonskravene skal det, i tillegg til leverandørens eget utfylte skjema, leveres et komplett utfylt ESPD-skjema for hver enkelt av leverandøren i felleskapet eller for hver leverandør som bidrar til oppfyllelse av ett eller flere kvalifikasjonskrav.

ESPD-filen er gjort tilgjengelig via Merzell.

39 Leverandørens organisatoriske og juridiske stilling

3.1. Lovlig etablert foretak

Her vedlegges firmaattest fra Foretaksregistret. Utenlandske leverandører skal isteden levere tilsvarende attest bestemt ved lovgivningen i den stat leverandøren er etablert.

3.2. Generell informasjon om leverandøren

Leverandøren:

Navn	
Adresse	
Telefon	
Telefaks	
E-post	

3.3. Leverandørens struktur

Vennligst kryss av nedenfor for leverandørens struktur.

Enkeltstående
firma:

Konsortium:

Joint Venture:

Annet:

Dersom "Annet" – vennligst spesifiser:

3.4. Støtte fra andre virksomheter for oppfyllelse av kvalifikasjonskrav

Mal for forpliktelseserklæring er vedlagt dette dokumentet som vedlegg.

40 Leverandørens økonomiske og finansielle kapasitet

Leverandøren skal fylle ut skjemaet inntatt nedenfor. For øvrig vises det til dokumentasjonskravene angitt i kvalifikasjonskravene.

Egenkapital tas fra siste innberettede regnskap. Det tas ikke med egenkapital fra konsern-, mor- eller datterselskaper. Dersom det er vesentlige endringer i leverandørens egenkapital ved tilbudsfrist, skal dokumentasjon av dette også vedlegges her.

Egenkapital	År:	
-------------	-----	--

Det skal gis opplysninger om leverandørens totale omsetning og omsetning i forbindelse med relevante arbeider for hvert av de tre siste regnskapsårene. Med relevante arbeider menes her arbeider av samme type som konkurransegrunnlaget omfatter.

År	Leverandørens totale omsetning

Kapittel E Svardokumenter

Kapittel E2 Svardokumenter for vurdering av leverandørers kvalifikasjoner

Egenkapitalandel	År:	
------------------	-----	--

41 Leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner**5.1. Relevant erfaring**

En oversikt over inntil 5 og ikke mindre enn 3 kontrakter som leverandøren har gjennomført eller gjennomfører i løpet av de siste fem årene regnet fra tilbudsfristen. Opplysninger kan også gis på eget skjema.

	Oppdrag	Oppdrag	Oppdrag	Oppdrag	Oppdrag
Oppdragets navn					
Sted					
Oppdragsgiver					
Referanseperson (navn, stilling/tittel i referanseprosjektet, telefon og e-post)					
Tid for utførelse (fra-til) ååmm					
Verdi i mill. kr. inkl. mva					
Totalt antall årsverk					
Herav egne arbeidstakere					
Herav i underentreprise					
H1-verdi inkl. underentreprenører					

Kapittel E Svardokumenter

Kapittel E2 Svardokumenter for vurdering av leverandørers kvalifikasjoner

Kort beskrivelse av oppdraget inkl. hvilke arbeider som ble utført av leverandøren selv og hvilke arbeider som ble utført av underleverandører					
--	--	--	--	--	--

5.2. Byggherrers erfaringer

Dokumenteres gjennom listen beskrevet ovenfor under punkt 5.1.

42 Helse, miljø og sikkerhet (HMS) og kvalitet

6.1. SHA system

Dokumenteres i tråd med bestemmelsene i Kvalifikasjonskravene.

6.2. Ulykkesfrekvens (H1-verdi)

I følgende tabell skal det oppgis H1-verdier for de tre siste årene for selskapet og sentrale kontraktsmedhjelpere.

År			
H1-verdi			

6.3. Ytre Miljø

Dokumenteres i tråd med bestemmelsene i Kvalifikasjonskravene.

6.4. Kvalitetsstyring

Dokumenteres i tråd med bestemmelsene i Kvalifikasjonskravene.

43 Skatteattest

Leverandør skal levere skatteattest i tråd med bestemmelsen i Kvalifikasjonskravene.

E Svardokumenter

E3 Beskrivelse med utfylte priser

Her prises kapittel D1 i konkurransegrunnlaget. Byggherren aksepterer prisingen i form av enten beskrivelse med utfylte priser, eller som utskrift iht NS 3459-format. Der oppdragsgiver har levert ut konkurransegrunnlaget som en *.xml-fil iht. NS 3459 utg. 3, bør leverandøren levere tilsvarende priset mengdefortegnelse som NS 3459 utg. 3 fil.

E Svardokumenter**E4 Prisskjema: Timepriser for mannskap og maskiner**

Timepriser for mannskap og maskiner skal være i henhold til krav i kap. C2 pkt. 27 Regningsarbeider.

I kap. C2 er angitt om og eventuelt hvordan regulering vil finne sted.

Tabellene fylles ut ved innsending av tilbud.

1 Timepriser mannskap

Spesifikasjon	Timepris Kr/time	Timer	Sum pris
Mannskap bro og konstruksjoner		400	
Mannskap veg og sjøfyllinger		300	
Mannskap elektro, med fagbrev		100	
Stikningslag med komplett utstyr		200	
Dykkerlag med utstyr (dykker, standbydykker og signalmann)		150	
Sum mannskap, eksklusiv overtidstillegg: (overføres til Sum mannskap og maskiner)			

2 Overtidstillegg

Overtidstillegg	Tillegg Kr/time	Timer	Sum pris
i forhold til ordinær timesats for mannskap og i forhold til ordinær timesats for maskiner inklusiv fører			
a) for vanlig overtidarbeid		300	
b) hverdager kl 21.00 – 06.00		300	

c) søn- og helligdager (hele døgnet)		200	
Sum overtidstillegg: (overføres til Sum mannskap og maskiner)			

3 Timepriser maskiner

Ønsket maskintype (bygherrens behov)	Vekt Løfte- kapasitet mv	Tilbudt maskin	Årsmodell Årstall	Timepris Kr/time	Timer	Sum pris
Maskiner inklusiv fører:						
Gravemaskin, belte	<10 t				100	
Gravemaskin, belte	10-20 t				200	
Gravemaskin, belte	>20 t				200	
Gravemaskin med rekkevidde minimum 15 m					200	
Flatlekter inkl. motordrift, for massetransport. Kapasitet minimum 1000 m ³ løse masser					200	
Gravemaskin, hjul	<15t				70	
Gravemaskin, hjul	>15t				70	
Lastebil 3-4 akslet m/ dumperkasse					150	
Lastebil med kran	>12 tm				100	
Lastebil 3-akslet m/ henger					150	
Dumper	20-35 t				100	
Dumper	>35 t				100	
Hjullaster	<15 t				100	
Hjullaster	>15 t				100	
Veghøvel					50	
Dozer	<20 t				50	
Dozer	>20 t				50	
Mobilkran	25-50 tm				200	
Mobilkran	51-100 tm				200	
Mobilkran	101-200tm				100	
ROV					100	
Lift	15-20 m				250	

Underbrulift					100	
Selvgående vals	> 8 t				100	
Traktor med henger					200	
Platevibrator					100	
Maskiner eksklusiv fører:						
Tillegg for pigghammer	1,0-1,5 t				100	
Tillegg for pigghammer	2,0-3,0 t				100	
Tillegg for pigghammer	3,1-4,7 t				100	
Sum maskiner:						
(overføres til Sum mannskap og maskiner)						

4 Timepriser samhandlingsfase

Timepriser knyttet til samhandlings- og utviklingsfasen	Timepris Kr/time	Timer	Sum pris
Prosjektleder/Anleggsledere (entreprenør)		200	
Øvrige deltakere		400	
Sum samhandlingsfase:			
(overføres til Sum mannskap og maskiner)			

5 Sum mannskap og maskiner

Sum mannskap, eksklusiv overtidstillegg	
Sum overtidstillegg	
Sum samhandlingsfase	

Sum maskiner	
Sum mannskap og maskiner	
Overføres til kap. E5	

E Svardokumenter**E5 Tilbudsskjema**

Sted A	Forberedende tiltak og generelle kostnader	kr	_____
Sted B	Igesundvegen/Bruvegen	kr	_____
Sted B01	Opsjon 1 – Busslomme venstre side og GS-veg på Kvalsund	kr	_____
Sted B02	Opsjon 2 – Busslomme og GS-veg på Igesund	kr	_____
Sted B03	Opsjon 3 – GS-veg fra profil 650-1020 og busslomme høyre side	kr	_____
Sted B04	Opsjon 4 – Midlertidig anleggsveg på Igesund	kr	_____
Sted C	Nye Nerlandsøybrua	kr	_____
Sted D	Vasslag	kr	_____
Sum i henhold til kap. E3		kr	_____
Sum mannskap og maskiner i henhold til kap. E4		kr	_____
Total tilbudssum uten merverdiavgift		kr	_____

Leverandør bekrefter at kostnader forbundet med alle nødvendige sikkerhetstiltak er tatt med i dette tilbudet.

Leverandør bekrefter at det er iverksatt systematiske tiltak for å oppfylle kravene i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, og aksepterer at oppdragsgiver etter anmodning vil bli gitt rett til å gjennomgå og verifisere virksomhetens system for ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet.

, den

stempel, underskrift

Organisasjonsnummer:

Fullstendig firmanavn:

Fullstendig adresse:

Postnummer og sted:

Telefonnummer og kontaktperson: